

Adept

X.1

2023
2024

Revija sodobnih gledaliških in filmskih ustvarjalcev

ADEPT

LETNIK X
številka 1
2023/2024

Uvodnik

Drage bralke, dragi bralci!

Pred vami je nova, zimska izdaja revije *Adept*, ki jo študentje AGRFT pripravljamo že deseto zaporedno leto. Tudi v tej jubilejni zimski številki, kot vsako leto do zdaj, predstavljamo izbor besedil mladih, še-ne-ujavljenih avtoric in avtorjev, ki so imeli priložnost prispevati svoja besedila za objavo. S tem že tradicionalnim formatom želimo umetniškimi stvaritvam, ki redno in neprestano nastajajo – v okviru pouka dramskega pisanja ali scenaristike na AGRFT, na dramskih delavnicah, platformah ali pač samoiniciativno v dnevnikih sobah mladih umetnikov in umetnic – nuditi prostor za objavo in priložnost, da najdejo svojo pot do občinstva.

Besedila, ki so objavljena v pričujoči izdaji, je uredniški odbor tudi tokrat izbral med teksti, prispelimi na javni natečaj. V letošnjem letu smo razpisani natečaj zastavili širše kot v preteklosti – odprli smo ga ne le za dramske avtorice in avtorje, temveč tudi za scenaristke, scenariste in vse druge piske in pisce, ki so na natečaj lahko poslali besedila kakršnegakoli formata ali tipa. V letošnjem letu ta razširitev sicer še ni obrodila sadov, saj smo prejeli zgolj dramske tekste, nameravamo pa natečaj v tej širše zastavljeni obliki nadaljevati tudi v prihodnjih letih in upamo, da se bo odločitev s časom obrestovala.

Letos smo v odziv na natečaj kljub prej omenjenim širšim parametrom prejeli zgolj pet besedil petih avtoric in avtorjev. S tem se nadaljuje trend zmanjševanja števila na natečaj poslanih tekstov, ki smo ga opazili že lani. V uredništvu nas upad skrbi in resnično upamo, da gre zgolj za to, da naši reviji svoja besedila pač zaupa manj avtoric in avtorjev, kar nas sicer žalosti, in da vendarle ne gre za to, da bi dejansko nastajalo manj novih besedil. Zato vas, ki to berete, še posebej pa potencialne avtorice in avtorje, ki svojih izdelkov niste poslali, prosimo za povratne informacije o vzrokih in za morebitne rešitve ali izboljšave, ki jih lahko implementiramo. (Vedno smo dosegljivi na uradnem e-naslovu adept.urednistvo@gmail.com, lahko pa se obrnete tudi na posamezne člane uredništva, našete v kolofonu.)

A manjše število na natečaj prispelih besedil nikakor ne pomeni manjše kvalitete ali raznolikosti besedil, in na koncu koncev je naš fokus vsekakor na tekstih, ki smo jih (kljub vsemu) prejeli. Dobili smo tako besedila avtoric in avtorjev različnih starosti, različnih nivojev izkušenj in uveljavljenosti, različnih ozadij itn., čeprav tudi za letošnja besedila velja (tako kot za pretekla obdobja), da prevladujejo teksti ženskih ustvarjalk. Tudi letošnja prejeta besedila so različnih dolžin, formatov in se po formi sploh zelo razlikujejo, čeprav vsebinsko med njimi vendarle lahko najdemo nekaj skupnih točk. Najpogostejše teme, o katerih lahko beremo, so eksistencialne: osamljenost, odtujenost v medosebnih odnosih, bivanje v svetu, ki je do bivajočih negostoljuben tako na ravni intimne kot na ravni širše družbene slike, v katero je intima umeščena, in iskanje smisla v takšnem obstoju. In prav ta eksistencialna vprašanja, bi lahko rekli, združujejo tudi tekste, ki smo jih izbrali za objavo.

V tokratnem *Adeptu* objavljamo tri besedila treh avtoric: *Alienacija* Ele Božič, *O čem sanjajo metulji?* Nike Šoštarič ter *Avtoportret nevidne hiše ali kako je pozvonilo, ko me ni bilo doma* Ajde Pirtovšek. Kljub temu da jih družijo preizpraševanje eksistencialnih problematik, so si teksti med seboj zelo različni: v fokusu, stilu pisanja, žanru, kot se tudi razlikujejo avtorice in okoliščine, v katerih so teksti nastali. Namesto na silo potegnjenih vzporednic tako za vsako od objavljenih besedil ponujamo kratek logline.

Alienacija Ele Božič je komično-absurdna, a realistično spisana enodejanka v osmih slikah, ki skozi drobno odisejo vesoljca po prekmurskih toplicah odpira vprašanje osamljenosti ter smisla obstoja v neobvladljivo velikem in temačnem kozmosu in na koncu ugotovi, da so morda smisel življenja pravzaprav ravno – toplice. *O čem sanjajo metulji?* Nike Šoštarič je metadramska, mestoma poetična drama, ki skozi protagonistkin notranji monolog, ki ga ima s svojo dramo, karakterji, prostorom in sama s seboj, naslavlja bivanjsko problematiko tako na eksistencialni, stanovanjski kot tudi družbeni ravni. *Avtoportret nevidne hiše* Ajde Pirtovšek pa je sugestivno, simbolistično besedilo, ki nam prek likovnih podob, fragmentov dialoga in logike asociacij predstavlja zgodbo o fantu, njegovem Bizonu in hiši, ki vse to tiho opazuje, pri tem pa ponuja več vprašanj kot odgovorov.

Vsem avtoricam in avtorjem, ki ste nam poslali svoje tekste, tudi tistim, besedila katerih tokrat nismo objavili, se ponovno najlepše zahvaljujemo za sodelovanje. Bralke in bralci, vam pa želimo, da ob branju besedil v novi izdaji *Adepta* uživate vsaj toliko, kot smo uživali mi, in da v njih tudi vi najdete novo inspiracijo.

Manca Lipoglavšek
v imenu uredništva *Adept*

Kazalo

Uvodnik str. 2

Ela Božič:
Alienacija str. 4

Nika Šoštarič:
O čem sanjajo metulji? str. 56

Ajda Pirtovšek:
Avtoportret nevidne hiše ali kako je pozvonilo, ko me ni bilo doma str. 108

Alienacija

Ela Božič

PRVI PRIZOR

(V najglobljem kotičku Prekmurja se sredi prostranih polj, zlatih od poletja in pšenice, nabajajo štirizvezdične Terme Vivat, čudovite prenovljene toplice, kamor gravitirajo vsi izdajalci Moravskih Toplic in ostali, ki do Moravskih Toplic ne čutijo nikakršne zvestobe. In tisti, ki se v topličarsko igro spuščajo prvič.)

Nekje v daljavi neba se sredi žgočega dne zabliska svetla zvezda. Spremeni se v temno piko, ki se čisto po tihu veča in veča in veča in naposled rahlo okorno in iz vaje pristane sredi polja. Prekmurske ptice potihnejo. Nekaj časa stoji tam. Nato vrata sunejo navzgor in iz notranjosti se prikobaca VESOLJEC. Njegov črn suknjič mu je kot ulit, njegove hlače, kot bi bile podaljšan model za njegove dolge noge. Vrata sunejo nazaj in se zaprejo. Vesoljec nekaj časa stoji pri miru. Nato negotovo naredi prvi korak. Malo predolg, malo preveč energičen. Zapre oči. Njegov naslednji korak je že razmeroma primeren človeški rasi.

Prebija se skozi visoko posušeno travo in prilezede makadamske ceste. Otrese si zaprašene hlače. Nato z roko sunkovito seže proti prsnemu žepku. Potipa in izvleče droben blokec in pisalo. Zadovoljen oboje pospravi nazaj v žep. Nato z roko seže v desni hlačni žep in izvleče rdeč gumb. Na njem z velikimi belimi črkami piše: »BUM«. Vesoljec pogoltne slino. Gumb pospravi v žep. Odpravi se dalje.

Kmalu se nad njim izriše velika futuristična gmota. Opazuje njene ostre vogale, njene drznedizajnerske odločitve, njeno imitacijo lesa. Znajde se pred njenim steklenim vhodom.

»Terme Vivat«. »Pobeg od vsakdana«.

Vesoljec se približa, da bi prebral napis, in vratadrsejše narazen. Zasliši se sproščujoča klavirskaglasba. Vesoljec se zdrzne in pogleda temno notranjost. Ni še pripravljen. Stopi rahlo nazaj. Vrata drsejše skupaj.

»Terme Vivat.« »Pobeg od vsakdana.«

Vesoljec se previdno nagne malo bližje. Vrata zopet drsejše narazen. Sproščujoča klavirska glasba. Vesoljec zapre oči. Stoji tam, sredi vrat, in v prijetno klimatizirano notranjost prepušča vročinski val. Vesoljec odpre oči. Stopi noter.)

DRUGI PRIZOR

(Na modro-belem plastičnem ležalniku ob bazenuje zleknjen vesoljec. Njegova srajca je rahlo zmečkana, njegova kravata rahlo razvezana. Zakriva si oči pred soncem in se mršči proti bazenu, kjer se kopajo najzgodnejši kopalci. Proti njemu v natikačih pritleska NANA (24) prosojno blede kože, kjer se buške poznajo kot na obtolčenem jabolku.)

NANA

Živjo. A je frej?

(Vesoljec pokima. Nana odloži veliko torbo na tla in se zlekne na ležalnik poleg njega. Dolge lase si popravi za ušesa.)

Pač js ne vem kdaj vstanejo te faking upokojenci da jim uspe že vse ležalnike zasest do šestih zjutrej.

(Ozre se k vesoljcu. Opazi njegovo opravo.)

Kaj si pa ti tok ugvantan?

VESOLJEC

(Vesoljec pogleda svojo opravo.)

Samo to mam.

NANA

Sam to maš?

VESOLJEC

Ja.

NANA

A si nek kripto model al?

(Vesoljec je tiho. Nana pobrska po torbi. Ven vzame knjigo. Odpre knjigo. Z roko prime kazalko in jo da med ustnice. Nekaj časa bere. Nato prime kazalko in jo vtakne nazaj v knjigo. Zapre knjigo.)

Kaj pa delaš?

VESOLJEC

Gledam.

NANA

Folk?

(Vesoljec pokima.)

In?

VESOLJEC

Ne vem. Kaj delajo tukej.

NANA

To ti loh js povem. Unadva –

(Pokaže na starejši par, ki se drži za roko in počasi spušča v bazen.)

– obletnca poroke. Unile –

(Pokaže na opečeno družino.)

– švabi. Prebral da je to biser prekmurja al kaj že. Un –

(Pokaže na kosmatega moškega, ki sedi na robu svojega ležalnika in ju opazuje.)

– lovi bejbike.

VESOLJEC

Kako veš?

NANA

Me je učeri ogovoru na večerji. Vprašu, če sm igralka. In ne glede na to, kok je sluzast tip, vedno dobim un filing da res zgledam kt igralka a veš?

VESOLJEC

(Se namršči. Opazuje kosmatega moškega.)

Sluzast?

NANA

On –

(Pokaže na mladega fanta, ki plava mrtvaka sredi plitvega bazena, obdanz otroki.)

Pa ne vem. Po moje je tud mal zgubljen. Za koga te še zanima?

(Vesoljec s prstom pokaže nanjo.)

Haha. Fak.

(Nana pospravi knjigo v svojo torbo. Nasloni se nazaj na ležalnik.)

Ubistvu bi mogla bit tuki v paru. Sam ... sm šla sama. In zdej sm tuki že par dni in ugotavljam, da ... sploh nisem navajena bit sama. Sploh nikol nism sama zares. Sm mislna da sm. Sm mislna da sm bl ta samotarski tip človeka. Sam zdej k sm dejansko sama kle sred prekmurja mi je šele jasno da drgač nikol nism zares sama. Vedno je folk okol mene. Mislm, sej kle je tud. Sam kle zdej že tri dni nism govorila z nikomer k ni zaposlen tuki. Kr skos sm sama. Kr sama sm v sobi in se loh sama s sabo zgovarjam. Al pa sm tih. In pol je tišina.

(Vesoljec počasi seže proti svojemu žepku.)

VESOLJEC

In ... to je dobro? Al slabo?

NANA

(Se nasmehne.)

Nč od tega zares. Taprvi dan je bil mal šok. Še nikol nism sama jedla v restavraciji.

(Vesoljec iz žepka potegne blokec.)

In pol sm pršla nazaj v prazno sobo. Familiji sm poslala slikce, in so rekl o lepo, fajn se mej, in to je blo to. In pol sm gledala *Seks v mestu*. In pol sm šla spat.

VESOLJEC

(Iz žepka potegne kuli. Začne pisati.)

Seks v mestu ...

NANA

Pol naslednji dan je blo pa počas bolš. Šla sm na zajtrk k sm hotla. Jedla kokr časa sm hotla. Nism rabla nikogar čakati pa noben me ni prganju. Pršla sm v sobo in se zleknla na postlo in čakala da se mi hrana poleže. In pol sm se oblekla v kopalke in se gledala v špeglu in mi noben ni grozil da se mi bo še hudič prkazu.

Pol sm se pa hotla namazat s sončno kremo in se matrala s hrbtom in se počutla ful samo. Zmeri sm mela nekoga v neposredni bližini. Zmer me je kdo namazu po hrbtu.

Nehala sm se matrat. Tko da me je pol mal opekl, lej –

(S hrbtom se obrne proti vesoljcu.)

– mal me je

(Vesoljec opazuje njen nežno rdečkast brbet. Počasi stegne prst in se dotakne.)

opekl. Au!

(Vesoljec hitro umakne prst.)

VESOLJEC

Oprosti.

NANA

(Se nasloni nazaj na ležalnik.)

Psiho.

(Tišina.)

Zakaj si pa ti tukej?

VESOLJEC

Službeno.

NANA

Službeno.

VESOLJEC

Ja.

NANA

Kaj pa je tvoja ... služba?

VESOLJEC

Inšpektor?

NANA

Me sprašuješ al mi govoriš?

VESOLJEC

Inšpektor.

NANA

Inšpektor. Inšpektor česa?

(Vesoljec je tiho.)

Amm ... okej ... keep your secrets.

(Tišina. Nana in vesoljec opazujeta otroke, ki se špricajo okrog fanta, ki plava mrtvaka.)

VESOLJEC

Zakaj pa nisi v paru?

NANA

(Presenečeno.)

Kaj?

VESOLJEC

Zakaj nisi v paru?

(Nana se namršči. Premišljuje.)

NANA

Ker na splošno nism več v paru. Zdej sm posebej.

VESOLJEC

Zakaj pa?

NANA

(Se nasmehne.)

Kok si firbčen.

VESOLJEC

(Pokaže nase.)

Inšpektor.

NANA

(Se zasmije.)

Pač ... dolg sva bla skupi in ... nekak je poteku rok trajanja. Sej na zuni je blo vse v redu pa tud na not je blo načeloma dost vse v redu. Sam ne vem. Ful sva bla mlada k sva začela in nekak nama je to blo mal v oviro. Ne vem. Bala sva se, da zamujava. Da vse ostale potencialne ljubezni polzijo mimo naju. Sej je smiselno, da iščeš zveze, za katere se ti zdi, da bi lahko trajale za vedno. Ampak ko si pr dvajsetih v taki zvezi, na neki točki pomisliš: zdej bova zavedno skupej al pa bova šla narazen. Mislm, itak. Sej sta to edini opciji. Ampak ko maš nekoga rad, pa se maš z nekom fajn, ne vidš kako bi lahko sploh kdaj šou narazen z njim. In zato se nekak podzavestno začneš poslavljat od možnosti, da boš še kdaj s kom drugim. In to je lahko kr strašljivo k si tok mlad. Ampak zdej k je konc sploh ne razumem več teh občutkov. Kot da sm bla pod nekim urokom. Ne vem. Takrat sva res vidla skupno prihodnost. On najprej sploh ni hotu met otrok al pa karkol tazga. Pol je pa vidu mojo družino pa slikce mene k sm bla mejhna pa neka nežnost se je vzpostavla med nama in dejansko je začel mislt, da bi z mano pa mogoče mel družino. Pa vem, da je to ful zgodej pa ful naivno, ampak ne vem, takrt se mi je zdel to ful lepo. Ta slutnja skupne prihodnosti. Mislm, da tazga občutka nimaš kr z vsakim. Čeprou, mogoče pa. Ne vem. Sestra mi je rekla, da je to lahko tud posledica kontracepcijskih tabletk. Da včasih kontracepcija ohranja ženske v zaljubljenosti. In potem nehajo jemat in sploh ne morejo več vidt svojga tipa. Kar je nekak smiselno, če so kontracepcijske tabletko simulacija nosečnosti. Tvoji noseči možgančki si želijo zadržat moškega v tvojem življenju. Za stabilnost. Samoohranitev.

(Nana vzame iz torbe kremo za sončenje. Začne se mazati po nogah.)

In zdej sm sama tukej, obkrožena s samimi pari. Grem v džakuzi in tm sedim s tremi pari k sežvalijo. Pr zajtrku sedim za mizo in gledam pare k si drug drugmu hranjo melone. Hočem zasest ležalnik in so vedno po trije skupi, dva zasedena s parom, tretji je pa prou posebi zame naštiman da lahko v troje kolesarm. Zanjč sm se ulegla na en ležalnik, tko isto del trojice ležalnikov. Čez neki časa sta iz bazena prtekla punca pa fnt, se mal bockala in se ulegla naležalnika zraven mene. Nism mogla kr it. Tko da sm ostala in poslušala njun pogovor. O jezikih ljubezni. Zgleda sta se tisto jutro lih online testirala in bla zdej prepričana, da je njen jezik ljubezni

kvalitetno preživet skupni čas, njegov pa besede afirmacije. In potem sta ful razglabljala o tem. Kar – ne vem. Ne razumem lih tega. Kdo se identificira kot da rd prejema darila? A ni to bizarna stvar za misliti o sebi? In vsak itak hoče vse te oblike ljubezni? Če samo preživljaš kvalitetni čas skupaj brez da bi se kadarkoli dotaknili je mal čudno a ni? Vse teoblike so povezane med sabo. Ne moreš meti sam ene brez vseh drugih. Lahko maš. Ampak pol nekeje manjka. Ampak se razumem. Ljudje se radi rangirajo, radi se najdejo v nečem, pa ne bo to horoskop, Harry Potter hiša, mbti osebnost, jezik ljubezni, a maš bl lev možgan ali bl desno, a ti si v bijelo dugme najljubši željko ali tifa ali alen ... Sej js sm ista. Nekak lepo je pripadati nečemu na tak način. Obenem pa je to kot neka oblika druženja samga s sabo. Raziskovanja samga sebe. Pomiri te. Ti si en tip človeka. Pripadaš eni skupini. Vsi v tej skupini imajo približno enake osebnostne lastnosti kot ti. Oziroma se v njih najdejo. Seveda je tudi tko napisano, da se v njih najdeš. Ampak vseeno. Neka uteha. Ne vem, kako se lahko tok hitranaliziramo in predalčkamo. Ampak se.

(Kratek premora.)

Hecni. Prej sploh nikoli nobenemu nisem govorila o tej vezi. Vedno sem mela vse to not v sebi. Pa ne ker bi kaj skrivala ali pa ker bi bilo dejansko kaj za skrivati. Sam iz nekga razloga imam to potrebo da izpadem v najboljši luči pred ljudmi. Pred vsemi ljudmi. In tudi glede vseh aspektov. Pa se vem da je to najbrž normalna človeška lastnost da skušaš izpasti čim bolj pred drugimi.

VESOLJEC

Zakaj?

NANA

Zakaj? Ne vem zakaj. Men je to ena najpomembnejših stvari. Po moje dejansko večino svojega časa porabim na svojem izgledu. Zjutraj si umijem obraz. Umijem zobe. Umijem lase. Dvakrat šamponom, enkrat z balzomom. Pobrijem pazduhe. Pobrijem noge. Nalakiram nohte na nogah. Na rokah. Populim obrvi. Dam gor kremo za sončenje, da se mi koža ne bo tok hitro nakravžlala pa postarala. Korektor. Svinčnik za obrvi. Maskara. Puder. Šminka. Posušim lase. Počešem lase. Stiliram lase. Dam gor push up modrc. Matching hlačke. Bele štumfe za bele čevlje, črne za črne. Pol previdno izberem cunje, pazim, da se al vidi moj trebuh, al moj dekolte, al moje noge. Nikoli dekolte pa minika skupaj. To je baje neko starodavno pravilo.

(Vesoljec si zatopljen vse zapisuje v svoj blok.)

Zakaj to pišeš?

VESOLJEC

Za evalvacijo.

(Nana se nasmehne in v presenečenju odkima z glavo.)

V plitvem bazenu mladi fant, LEON (24), neha plavati mrtvaka in počasi prileze k robu bazena. Otroci se mu umikajo. Leon zleze iz vode. Začne hoditi ob bazenu v smeri vesoljca in Nane.)

NANA

A bo?

(Leon se ustavi pred vesoljcem in Nana. Pogled ima namrščen zaradi sonca. Roke da v bok. Z njega curlja voda. Vesoljec ga popolnoma zatopljen opazuje.)

LEON

Ne vem.

NANA

Ne veš?

LEON

Ja a bo pr teb?

(Zdaj se namršči Nana.)

NANA

Dober plavalc si.

LEON

Tenks. Mal sm mogu vn iz une tople mlake.

NANA

Kam pa zdej?

LEON

Zdej pa sam dalje.

NANA

Maš to.

LEON

Ja. Ti tud.

NANA

Js tud ja.

(Leon pokima. Nato stopi do roba olimpijskega bazena. Vesoljec ga opazuje, kako se spusti po stopnicah v hladno vodo. Spet plava mrtvaka.)

Mogoče bi te mogla opozorit, da z vsako osebo čist spremenim osebnost.

VESOLJEC

(Rahlo odsotno.)

Kako to misliš?

NANA

Ne vem. Iz nekga razloga sem nezmožna v celoti ohrant svojo osebnost. Vedno vidm kakšenčlovk je kdo in pol glede na to ustvarim svojo osebnost. Tko nekak ... custom osebnost. Za vsazga.

VESOLJEC

Zame?

NANA

Ne vem, ti mi sploh ne deluješ kot resnična oseba. Teb ful govorim. Drgač vedno pustim tipom da govorijo. Js se bl odzivam. Pa sprašujem. Ubistvu sm bl kot neka moderatorka pogovora.

VESOLJEC

Zakaj?

NANA

A tebe te stvari dejansko zanimajo al ti je sam tok dougcajt?

(Vesoljec pokaže na svoj blokec. Nana zavzdihne.)

Ker vem kako je k ti nekdo drug ful govori. In vsazga najbl zanima govort, ne poslušat. Ampak men za potrebe pogovora ni težko poslušat. Al pa za potrebe odnosa. Nč kej dost mi ni težko za potrebe odnosa. Al pa da bom nekomu všeč. Ubistvu kr težko razumem ljudi k govorijo non stop brez da bi jih karkol vprašu.

Kt da ... kt da majo neustavljivo potrebo potem, da neki povejo. To mi ni jasno. Sej se vsazga pogovora ful zavedaš. Sej nekak veš, kdaj odpreš usta, in kakšno je ozračje, in kaj takrat ta pogovor potrebuje. Ne razumem, a pol določeni ljudje samo res ful radi govorijo o seb? In zakaj? To mi ni jasno. Js nimam nobene potrebe govorit o seb. Načeloma. Govorim, ko me nekdo vpraša. Razen teb ful govorim zdej. Sej ne vem, zakaj o vsem tem tok preišlujem. Ampak mi ni stresno. Sam ... tko pač je. Na tak način funkcioniram.

VESOLJEC

Na kakšen?

NANA

Ja tak da ... pač ful skrbim, kako bom izpadla navzven. Držim kontrolo nad svojimi čustvi in skor nikol ne pustim, da pride kej na površje. Razen z domačimi. Tm se razpustim. Z drugimipa načeloma ne.

VESOLJEC

Lažeš?

NANA

Men se ne zdi. Bl samo prilagajam resnico. Najboljši primer tega so tipi. Tipi zlo iščejo puncek so popolne zanje. K so neki posebnega. K niso kot ostale punce. K poslušajo bende k jih oniposlušajo, igrajo igrce k jih oni igrajo, gledajo filme k jih oni gledajo. Ampak – vejo mnj o njih. Da jim lahko pol ti tipi razložijo. Sej, če sm iskrena, večinoma js dejansko mnj vem o tehstvareh kot vejo tipi. Ker se ne poglobim tok. Vedno načnem stvari in pol odneham in začnemz nečim novim. Tko da mam tak širok spekter stvari, o katerih vem precej mal. Sem pa slišala zanje. In to je vse, kar je pomembno. Ker če nisem slišala zanje, se bova o njih težko pogovarjala. Če pa sem – pol pa idealno.

VESOLJEC

Ampak –

NANA

Kaj?

VESOLJEC

Kaj maš ti od tega?

(Nana preišljuje.)

NANA

Občudovanje.

VESOLJEC

Občudovanje?

NANA

Js živil od pohval. Od komplimentov. Živil od tega, da mi kdo reče, kok sm lepa, al pa kokse je faj n mano pogovarjat, al pa kok sm kulka. Da postavm pasti in se tipi ujamejo. Na moje podtaknjene CD-je v avtu k vem da jim bojo vseč pa na ozadje na računalniku k ma gorkulski film k jim bo vseč pa knjigo k jo tovorm s sabo v torbi čeprou jo berem že pol leta in vsakič pozabm vrnt v knjižnco.

VESOLJEC

Ampak –

NANA

Kaj?

VESOLJEC

Potem so jim vseč stvari, za katere veš, da jim bodo vseč? Potem jim nisi ti vseč?

NANA

Ne, ker ... men so te stvari tud vseč. So del mene. Ampak js mam širok spekter stvari k so mi vseč. Pol pa žaromet obrnem na tist del spektra, k bo ustrezou tistmu določenmu tipu. In tip seujame.

VESOLJEC

Ampak –

NANA

Ja?

VESOLJEC

Potem prikrivaš?

NANA

Ne, ne prikrivam. Sej če veza preraste v neki resnega, postopoma razkrivam vse večji delsebe. K je tip enkrat ujet, mu pol pokažem še svoje prikupne pomanjkljivosti.

(Vesoljec se zasmeye. Nejeverno opazuje Nano.)

Lej –

(Nana se nagne proti njemu.)

Ti bom demonstrirala na gospodiču mrtvaku, a?

(Vesoljec pogleda Leona, ki še vedno plava mrtvaka v olimpijskem bazenu.)

Se najdemo na zajtrku, pa ti pokažem svoje metode. Ti oblubm, da ga bom pogruntala v prvih petnajstih minutah. A prou?

VESOLJEC

Prou.

TRETJI PRIZOR

(Hotelska jedilnica. Po tleh preproga z abstraktnimi vzorci – kot povsod drugje–, kot da so tla brez preproge preveč podobna resničnemu svetu. Za mizo nekje na robu jedilnice sedi Leon in strmi v svoj krožnik, na katerem je samo en samo enkrat ugriznjen rogljiček. Poleg krožnika na mizi leži majhen kasetni snemalnik zvoka.)

Leon se ozre po jedilnici. Namršči se. Prime kasetni snemalnik, ga počasi približa ustom in pritisne gumbek.)

LEON

(Tiho.)

Mogoče je pa to ubistvu analiza zakaj v toplice hodjo samo še upokojenci pa njihovi vnuki kso v to prisiljeni ker majo njihovi starši službe. In ... tem vnukom je ... dolgčas ... in ...

(Ustavi se. Inspiracija je pošla. Ugasne snemalnik in ga odloži na mizo.)

Za sosednjo mizo sede maserka v svoji beli službeni uniformi. Skoraj začne jesti, ko opazi, da ima še vedno mastne roke. Ozre se okoli sebe, ali jo kdo opazuje, nato pa si roke hitro obriše v snežno bele hlače in na njih pusti masten sijaj.

Leon se zopet vzravna na stolu, prime snemalnik in pritisne gumbek.)

Mogoče je pa tema potrošništvo in konformizem in kako pridemo v toplice prpravljeni, da bomo pač zapravl dnar na masaži pa na prekmurski gibanici čeprou bi se nm te stvari doma zdele neuporabne kle se nm pa zdijo kt ... kt del izkušnje...

Zopet mu zmanjka goriva. Ugasne snemalnik in ga odloži na mizo.

Strmi predse. Še enkrat pogleda snemalnik. S prstom ga potisne dlje stran od sebe.

Počasi se mu približa vesoljec, ki previdno nosi krožnik, na katerem se gnetejo mešana jajca, rezine kruha, rogljički, paradižniki, marmelada v malih paketkih in maslo v še manjših malih paketkih.

Vesoljec nekaj časa stoji zraven, ne da bi kaj rekel. Leon opazi vesoljca in se zdrzne.)

LEON

Halo?

VESOLJEC

Halo.

(Vesoljec odloži svoj bogato obložen krožnik na Leonovo mizo. Nato odide. Leon se zmeden ozre za njim. Nato pogleda vesoljčev krožnik. In svojega.)

Vrne se vesoljec, ki v eni roki nosi pomarančni sok in v drugi roki kosmiče – na eni strani posode se stiskajo corn flakesi, na drugi čokoladne kroglice.

Vesoljec sede na stol nasproti Leona. Ponosno opazuje svoj zajtrk.)

LEON

Nimaš neki ful apetita?

(Vesoljec ga začuden pogleda. Leon se mu nasmehne. Vesoljec se nasmehne nazaj. K sebi povleče posodo s kosmiči. Premeša corn flakese in čokoladne kroglice. Mleko se počasi obarva v svetlo rjavkasto.

Vesoljec zadovoljno zakoplje svojo žlico in si v usta potisne pisan nabor kosmičev.

Leon se zazre nazaj v svoj rogljič.)

Js tud ne.

VESOLJEC

Zakaj pa ne?

LEON

Ah ...

(Vesoljec ga pogleda. Čaka. Leon opazi, da ga vesoljec čaka.)

Nimam lih ful volje do ničesar trenutno.

(Leon opazi, da ga vesoljec z zanimanjem opazuje.)

Cele dneve sam lutam naokol po teh hodnikih in po teh bazenih in po teh zajtrkih k so vsak dan isti in pol grem vsak dan v picerijo na pico klasiko in pol nazaj in pol v svojo sobo in lutam po svoji sobi. In pol pržgem televizijo in gledam MTV 2000's Greatest Hits kanal in vedno mislm, da bo naslednja pesem tista pesem, the pesem, pesem k je blo vredno čakati nanjo, ampak pol je vedno še ena Jennifer Lopez in zabijem tri ure s poslušanjem Jennifer Lopez. In pol grem na balkon in gledam dol in vidm ljudi, k so tukej na dopustu in bi jim kr kej na glavo vrgu. In cele dneve mam slabo vest in se prekladam naokol s to slabo vestjo na hrbtu in me boli hrbtenica in pol grem v bazen in se zlekнем v vodo in plavam mrtvaka in voda zapolni moja ušesa in zaprem oči in nč ne vidm in nč ne slišm in je kt da sm v uni desenzorični komori al kaj je že uno. In za neki časa pozabm na slabo vest in sm samo oropan vseh senzacij in se mam fajn. Pol me en froc pošprica in evo nazaj v realnost.

VESOLJEC

Ampak ...

LEON

Kaj mi je?

(Leon dramatično zavzdihne.)

Pišem diplomsko.

NANA

Ojla.

(Pristopi k mizi s krožnikom, podobno bogato obloženim, kot je vesoljčev.)

Vidm da se ti tud težko odločš.

VESOLJEC

Vse zgleda ful dobr.

NANA

Ja ... na prazen krožnik vse paše.

(Pogleda Leona.)

Živjo, js sm Nana.

LEON

Leon.

(Oba pogledata vesoljca. Vesoljec pogleda v svoj krožnik.)

NANA

On je brez razloga ful faking skrivnosten.

LEON

Mogoč pa ma razlog. A maš razlog?

(Vesoljec si da v usta polno žlico kosmičev in počasi žveči.)

NANA

Okej. Whatever. Enkrat te bova že brejknila. A loh prisedem?

LEON

Zarad mene.

(Nana odloži svoj krožnik na mizo in sede poleg Leona. Ugrizne v rezino kruha. Z vilicami napade svoja mešana jajca.)

NANA

In, Leon? Si sam tuki?

(Vesoljec neha žvečiti in pogleda Nano, nato Leona, poln pričakovanja.)

LEON

Jap.

(Nana pogleda vesoljca in zavije z očmi. Vesoljec jo še vedno vznemirjen opazuje.)

Pa ti?

(Nana privzdigne obrvi in pogleda vesoljca.)

NANA

Jap.

(Leon jo pogleda. Nana se mu nasmehne.)

LEON

Kako pa to?

NANA

Kako pa to ti?

(Leon se namršči. Nasloni se nazaj na stol.)

LEON

Pišem diplomsko.

NANA

V toplicah?

LEON

Mislu sm da bo pomagala sprememba okolja.

NANA

In?

LEON

A ti plavanje mrtvaka ni nek znak?

NANA

Kaj pa vem. Js rada plavam mrtvaka. Sigurn v mojih top deset plavalnih položajev.

LEON

Preveč sem sam s sabo. Sam v svoji glavi. Ciklam se okrog enih in istih idej, okrog enih inistih problemov. In še vedno nisem niti odprl računalnika.

NANA

Ampak zakaj?

LEON

Na tej točki si sploh ne predstavljam več napisat niti ene besede. Nč mi ni več oprijemljivo. Vse je samo še v idejah, samo še abstraktno. Zadnjo stvar sm napisu pred dvema letoma.

NANA

O čem pa pišeš?

LEON

Sploh ... ne bi o tem.

NANA

Se mi zdi da je pr teh stvareh tko da se morš samo sprvt in pol kr gre.

LEON

Ne znam. Ne vem, kako. Upam, da pol k se bo rok bližu, bo kr nekak šlo. Tko je blo do zdej. Ampak pr tem tekstu mam drugačen občutek. Bojim se, da bo ta blokada kr trajala. Za zmer.

VESOLJEC

Ti lahko pomagam?

(Leon presenečen pogleda vesoljca. Opazuje njegov obraz, išče cinizem. Ne najde ga.)

LEON

Hvala, sej bo ... sej bo šlo ...

VESOLJEC

(Se prijazno nasmehne.)

Sigurno bo šlo.

(Leon še vedno zmeden gleda vesoljca, ki se je vrnil k svojemu bogatoobloženemu krožniku, na katerem počasi zmanjkuje hrane.)

LEON

Js si grem sam po sok.

(Leon vstane in odide.)

NANA

Vzamem nazaj. Mislil, da ga maš ti bl pogruntanga.

(Vesoljec nemoteno je dalje.)

Kr nekak si ga ... pomiril.

(K mizi se vrne Leon. Prisede. Nekaj časa sedijo v tišini. Nana brska po svojih kosmičih. Leon počasi pije sok in opazuje vesoljca. Vesoljec odloži pribor in pogleda najprej Nano, nato Leona. Pogoltne slino.)

VESOLJEC

Jaz sem ...

(Ustavi se. Gleda Nano in Leona, ki mirno uživata v zajtrku.)

Jaz ... nisem ...

(Spet se ustavi. Odkušlja se. Spije požirek soka. Sok se mu zaleti. Začne kašljati, ne more se odkušljati. Postane zaripel v obraz.)

NANA

A bo?

(Se zasmee in vesoljca potolče po hrbtu.)

(Vesoljec se končno uspe odkušljati. Utrujen in zadihan se nasloni nazaj na stol, še vedno rahlo rdeč v obraz.)

VESOLJEC

(S krhkim glasom.)

Vesoljec sem.

(Nana nemoteno je dalje. Leon še naprej srka sok.)

LEON

Vsi smo vesoljci.

NANA

Ah.

VESOLJEC

(Zmedeno.)

Aja?

LEON

Ja. Misl. Vsi živimo v vesolju.

NANA

Če bi bil vsaj tok pedanten pr svoji diplomski.

(Leon se že hoče odzvati, pa se raje ne. Skloni glavo in srka svoj sok.)

VESOLJEC

(Zmedeno odkima z glavo.)

Ne. Jaz sem vesoljec. Iz vesolja. In ... prišel sem, da se odločim, ali je Zemljo treba izbrisat ali ne.

NANA

Če jo je treba izbrisat?

VESOLJEC

Ja.

NANA

Zakaj bi jo blo pa treba izbrisat?

VESOLJEC

Ne vem. A ti veš?

LEON

Js vem.

VESOLJEC

(Vneto.)

Čakaj –

(Vesoljec navdušeno seže v svoj žepek in izvleče svojo beležko in svoj kuli. Klikne na kuli.)

Lahko.

LEON

Da mi nou treba napisat diplomske.

(Vesoljec že začne zapisovati v beležko. Nana da roko nanjo.)

NANA

Ne. Ne njega poslušat. On je cinik.

VESOLJEC

(Analizira Leonov obraz.)

Cinik?

NANA

Ja. Misl. sumim da je cinik samo trenutno, ker se matra z diplomsko in sovraži vse invsakogar.

LEON

Ja in če sm?

NANA

Cinizem je pa res neki najhujšga, kar obstaja na tem svetu.

(Vesoljec spet klikne na svoj kuli in si začne zapisovati.)

Ne –

(Vesoljec jo pogleda.)

Sam hotla sm reč da sm lih zanj razmišljala o tem kok bl cinični smo zdej kt smo bli pa pred recimo desetimi al pa petnajstimi leti. Al pa dvajsetimi. Tko, kako bi lahko dons obstajal nekitazga kot je *Party Rock Anthem*? A veš? Takrt je blo vse tok bl iskreno pa neustrašno.

LEON

Tko kt je *Party Rock Anthem*?

NANA

Ja! Al pa ne vem. *Avatar*. Un z modrimi vesoljci.

(Vesoljec se vzravna na stolu.)

V primerjavi z Marvel filmi pa vsem tem. Kjer je vse meta pa vsak trenutek nečesa resnega iniskrenega mora prekint neka šala k ns opozarja da se filmski ustvarjalci zavedajo samih sebe in da niso cringe in da majo stik z realnostjo. Ampak kako lahko nastane neki zanimivga če sevs tok bojijo povedat kaj res čutjo?

LEON

A ni ... A ni nek nivo samozavedanja pogoj za neko bolj zanimivo, bolj izvorno umetnost? Zavedanje, kaj je blo pred tabo, in ne ponavljanje klišejev?

(Vesoljec vneto piše v svojo beležko.)

NANA

Ampak sej je že vse blo narjen. In če samo priznaš, da je neki klišejsko, pa potem to vseenizvedeš, se men to ne zdi nč bl zanimivo kt samo iz prve izvest to klišejsko stvar.

LEON

Ne vem. Men je po moje lih zato tok težko karkol napisat. Ker mam občutek, da delam isto kot že sto ljudi pred mano, sam slabš. Al pa mnj preišljeno. Al pa da mam mnj pravice pisato tem.

NANA

Zakaj bi mel mnj pravice pisat o tem?

LEON

Ker nisem še ničesar zares doživel, a veš?

(Začne mrcvariti svoj rogljiček.)

Ker nimam zares nobene osebne travme,

(Utrga košček rogljička.)

nobene sočne družinske temačne preteklosti,

(Utrga še en košček rogljička.)

nobene toksične zveze ...

(Utrga še en košček rogljička.)

nč. Vse je tko ... zlo u redu. In o čem nej pol pišem? Dons majo vse velke stvari ful neko ... kompleksno ... družbeno ozadje. Vsi velki avtorji so se prebil skoz svoje nemogoče pogoje intežke okoliščine in po trnovi poti prlezl ven močni in zanimivi. Kaj sm pa js. Nč. Nč tazga.

(Leon odrine krožniček z rogljičkom.)

NANA

Želim ti eno travmo v bližnji prihodnosti.

LEON

(Da roko na srce.)

Hvala.

(Tišina. Nana in Leon pogledata vesoljca, ki je nehal pisati v beležko in ju gleda s pričakovanjem.)

NANA

Kaj maš pol ti to z izbrisoč Zemlje? Nek socialni eksperiment al kaj?

VESOLJEC

Ne.

NANA

Ne?

VESOLJEC

Moja služba.

NANA

Inšpektor.

LEON

Inšpektor?

NANA

Ja, tko zlo skrivnostno je reku, da je inšpektor.

VESOLJEC

Inšpektor ... planetov.

LEON

Dobr job.

VESOLJEC

Včasih.

(Opazi, da ga Nana in Leon s pričakovanjem opazujeta.)

Rad vidim nove planete. Nova ... bitja. Ko je tehnologija prišla dovolj daleč, je bila to prva faza odkrivanja vesolja. Raziskovanje drugih kultur. Na drugih planetih. To mi je bilo všeč. Potem pa ...

(Vesoljec se popraska po glavi.)

Potem so pa mojo službo iz »raziskovalca« preoblikovali v »inšpektorja«. Ker smo vse »raziskali« in je napočila druga faza. »Urejanje«.

NANA

Urejanje.

VESOLJEC

Ja. V tej fazi smo zdaj.

NANA

Aha. In ... zdej je na vrsti Zemlja.

VESOLJEC

Ja.

NANA

Za inšpekcijo.

VESOLJEC

Ja.

NANA

Ampak ... zakaj? Zakaj mate potrebo po urejanju vesolja? A ne bi mogl samo vsak živet zase?

(Tišina. Vesoljec premišljuje.)

VESOLJEC

(Oddaljeno.)

Vesolje čistimo, da se preventivno prepreči širjenje ...

(Se namršči.)

... ne vem točno, česa ... ampak –

(Se vzravna na stolu.)

– vem, da so nas v šoli učili, da se širijo hitro ... nekakšni valovi, kot neke okužbe, pa erozije, ne vem česa ... in mi se moramo ... obvarovat ... Ne vem. Vesoljeslovje mi nikoli ni šlo. Vedno mi je mami na koncu napisala seminarsko.

LEON

(Se nasmehne.)

Men tud.

(Vesoljec se nasmehne. Z nasmehi se opazujeta. Nato Leon sramežljivo odvrne pogled.)

NANA

Leon, mislm, da se ne heca? Nekak mislm da se ne heca.

LEON

(Se nagne proti vesoljcu.)

Dokaž.

ČETRTE PRIZOR

(Nana in Leon stojita sredi prekmurskega polja, ki se ziblje v zlatih barvah poznega avgusta. Z rokami, uprtimi v boke, se mrščita proti nebu.

Nad njima je vesoljska ladja, katere kovinsko ogrodje (pa čeprav rahlo zarjavelo) se blešči v soncu.)

NANA

Fak.

LEON

Jap.

NANA

Kaj ... kaj zdej.

LEON

Ne vem.

(Vesoljska ladja se počasi spusti proti tlam, skoraj brez šuma. Lebdi nad makom, ki nežno valovi. Nenadoma trešči na tla. Počasi se odprejo vrata in iz kabine se opoteče vesoljec z razprtimi rokami in pričakujočim pogledom. Nana in Leon se mu kisló nasmehmeta.)

VESOLJEC

Še?

LEON

A znaš osmice?

VESOLJEC

Osmice?

LEON

(Z roko v zraku nakaže osmico.)

Tko a veš. V obliki številke.

VESOLJEC

(Zamišljeno.)

Hmm.

(Vesoljec zleze nazaj v kabino. Vrata se zaprejo. Vesoljska ladja se sunkovito dvigne v zrak in začne delati osmice.)

NANA

Okej. Kako se vesoljci odločjo kaj zbrisat pa kaj ne?

LEON

Ne vem. Ga bova vprašala.

NANA

Ker on men deluje dost zmeden. Tko nimam filinga da je ful preštudiru Zemljo al pa kej. Blkokr da je sam odprl neko osnovno wikipedia stran in si tm mal prebrou ključne detajle.

LEON

A se men sam zdi al zgleda mal kt Brad Pitt?

NANA

O moj bog prou maš! Že cel cajt skušam ugotovit na koga me spominja pa sm čist zafrustrirana. O kok mi je odlegl.

LEON

Sm veseu da nism edini k se mi to zdi.

NANA

Ne, prou – kt da bi poguglu »hot earth man« in bi bil Brad Pitt prva slikca.

LEON

Sej najbrž je.

NANA

A ne bi bil Johnny –

LEON

O, ne.

NANA

Kaj?

LEON

A ti si tud ena unih spak k jim je Johnny lepši od Brada?

NANA

Mislm ... ne zdej, sam včasih ... bl ma neko misterioznost, al ...

LEON

A dej. Johnnyja ne bi niti opazla če bi se skupi z Bradom sprehodila mem tebe po ulci.

NANA

V glavnem.

LEON

V glavnem.

NANA

Po moje mu morva samo dat dober razlog, da ne zbríše Zemlje. Sam en kvaliteten razlog.

LEON

Ja.

(Tišina. Nana in Leon premišljujeta.)

LEON

Ja.

NANA

Maš?

LEON

Ne, ne. Še.

NANA

Okej.

LEON

Jap.

(Tišina. Nana in Leon premišljujeta dalje.)

NANA

Umetnost?

LEON

Vse je blo že narjen.

(Premišljujeta.)

LEON

Ljubezen.

NANA

Hitr mine.

(Premišljujeta.)

LEON

Mogoče midva nisva najboljša subjekta za tole.

NANA

Ne, sej ponavad sm, sam zdele mam mal tako obdobje, da –

LEON

Ja, js isto. Da me ne bi ful motil.

NANA

Če bi zbrisu?

LEON

(Se zasmеje. Nato se zresni.)

Ja.

(Spet preišljujeta. Sedaj o tem, kako bi bilo, če bi pač izbrisal Zemljo.)

NANA

Nee kaj je s tabo.

LEON

Kaj?

NANA

Ne morš zbrisat Zemlje sam zato k se ti ne da napisat diplomske.

LEON

(Razočarano.)

Zakaj ne.

(Vesoljska ladja neha z delanjem osmic. Počasi se spusti na tla. Na koncu spet trešči dol. Vrata se odprejo. Vesoljec se opoteče ven in bruhne med rastlinje. Nato se vzravna. Nasmehne se Nani in Leonu.)

NANA

Vau.

LEON

Ja, vau.

(Vesoljec kar žari od ponosa. Obrisе si usta in stopi k Nani in Leonu.)

NANA

Ej, amm ... Vesolc? A maš tko kšno metodologijo dela? Na podlagi česa se odločaš? A maš kšne kriterije?

VESOLJEC

Nimam.

NANA

Nimaš?

VESOLJEC

Oni rečejo, kam grem. In potem –

(Iz žepa povleče gumbek.)

– in potem mi dajo ta gumbek, in me posedejo v plovilo, in me odpošljejo.

NANA

In kaj je ta gumbek?

(Vesoljec ji pokaže gumbek. Na njem z velikimi tiskanimi črkami piše »BUM«.)

NANA

A, okej. Fajn. Direktno.

(Vesoljec strmi v svoj gumbek.)

VESOLJEC

Ja.

(Nana in Leon se spogledata. Leon namigne Nani, naj nekaj reče.)

NANA

In kako se pol ponavad odločiš? Mislm, na podlagi česa?

VESOLJEC

Po navadi ne zbrišem.

NANA

Aja?

(Vidno si oddahne. Pogleda Leona, oba se nasmehmeta.)

No sej pol –

VESOLJEC

Ampak zdej pa morm.

NANA

Kaj zakaj?

VESOLJEC

Ker ...

(Vesoljec zavzdihne in sede v travo.)

Ker imam slabo povprečje. Zelo slabo. In pri tej stvari gre predvsem za statistiko. Statistike?

NANA

Kako to misliš?

VESOLJEC

(Oklevajoče.)

V bistvu še nikoli ... še nikoli nisem izbrisal nobenega planeta.

(Pogleda Nano in Leona, ki ga s pričakovanjem opazujeta.)

Ne vem. Grozno mi je bilo pomislit, da bi vse ... to ...

(Ozre se okoli sebe. Po makovih poljih, po visoki travi, po grmičevju, ki jo okvirja.)

Nisem ... razumel. Vedno sem našel nek ... nek najmanjši razlog za ohranitev planeta. Ampak ... ampak treba je bit produktiven. In če si inšpektor planetov in ne izbrišesh nobenega planeta, nisi preveč produktiven.

In neproduktivni gredo ...

(Dramatična pavza.)

... na Goli planet.

NANA

Na Goli planet.

VESOLJEC

Ja.

NANA

In to je ... slabo? Sliši se slabo.

VESOLJEC

To je luna našega planeta. Kjer so naši odpadniki. Smetišče.

(Strmi v daljavo.)

Tam ni ničesar. Pustinja. Prah. Globoki kraterji. Nikoli več se ne vrneš.

(Namršči se.)

Samo ti in tvoji spomini.

NANA

Aha. In tega ... nočeš?

VESOLJEC

Raje ne.

NANA

Raj ne. Okej.

(Nana zavzdihne. Prisede k vesoljcu in si obraz pokrije z dlanjo.)

VESOLJEC

Zato so me poslali na Zemljo. Ker moja mama dela v referatu in je uredila, da grem nekam, kjer naj ne bi bilo veliko razlogov za ohranitev planeta.

NANA

(Z obrazom v dlaneh, zadušeno.)

Kruto.

LEON

Zakaj ni razlogov za ohranitev?

VESOLJEC

(Nerodno mu je.)

Ker ...

NANA

(Še vedno zadušeno.)

Ker itak ne bo več dolg.

(Vesoljec pokima. Sedijo v tišini.)

LEON

Veš kako se js lotm takih raziskav? Kadar ... kadar se jih lotm.

VESOLJEC

Kako?

(Leon prisede na tla.)

LEON

Nardim anketo.

(Nana nezaupljivo pogleda Leona, ki skomigne z rameni.)

VESOLJEC

Anketo?

LEON

Ja. Sestavim neko vprašanje al pa več njih in potem jih dam ljudem, da sami odgovorijonanje. In potem –

(Se nagne proti vesoljcu.)

– potem iz teh odgovorov nardim neko statistiko.

VESOLJEC

(Zasvetijo se mu oči.)

Statistiko ...

LEON

Statistiko, ja. In pol napišem poročilo in to je to. Oddam profesorjem in so zmer zadovoljni.

(Vesoljec sunkovito vstane in naredi nekaj korakov.)

NANA

(Leonu.)

Dobra.

LEON

(Nani.)

Vem. In veš kaj je najboljši del?

NANA

(Leonu.)

Kaj?

LEON

(Se nagne k Nani in zašepeta.)

To loh uporabm za svojo diplomsko.

(Leon se zasmеje in nagne nazaj. Nana nejeverno zmaje z glavo.)

NANA

Parazit.

LEON

Zmeri.

(Nenadoma se vesoljec obrne nazaj proti Nani in Leonu, ki se zdrzneta.)

VESOLJEC

A mislita – a mislita, da bi lahko jaz na podoben način izvedel svojo raziskavo?

LEON

Ja ... mogoče bi šlo ja.

VESOLJEC

Ampak... kako ...

NANA

Js sicer nism strokovnjakinja, tko kt je Leon –

(Nana se nasmehne Leonu in vstane.)

– ampak verjetno greš lahko naokoli po toplicah in vprašaš ljudi, a bi oni zbrisal Zemljo al ne, in pol če jih je več takih, k jo bi, jo zbrišeš, če je več takih, k je ne bi, jo pa pustiš?

(Vesoljec tuhta. Nana in Leon ga nervozno opazujeta.)

NANA

Mislm, ne vem, kako ti to izvedeš ponavad Leon?

LEON

Ja, pristopiš k človeku, se vljudno predstaviš in zastaviš svoje vprašanje in si potem zapišeš njegove odgovore v blokec. Njihov odgovor na vprašanje, a bi izbrisali Zemljo – da/ne – inzakaj.

VESOLJEC

Ja, to bi ... to bi verjetno šlo ...

(Tiho.)

... danes.

NANA

Danes? Zakaj – zakaj danes?

VESOLJEC

Danes moram bit nazaj. Če ne me pošljejo na Goli planet.

NANA

A ne bi blo laži če bi sam zbrisou Zemljo takoj k si pršu gor in se še nisi začel pogovarjat z ljudmi k bi se ti loh zasmilil?

(Vesoljec je tiho. S pogledom ošvrkne Leona.)

VESOLJEC

Hotel sem vam dat priložnost.

(Nana se hoče odzvati, a nima besed. Zamisljeni obsedijo v tišini.)

LEON

Lej, sej ni panike. Vprašaj tri različne osebe treh različnih starosti in maš že dovolj velikbazen informacij, da izvedeš svojo statistiko –

VESOLJEC

(Zamisljeno.)

Bazen informacij ...

LEON

– in napišeš sklepno poročilo.

NANA

Ja, maš naju, to sva že dva –

VESOLJEC

Ne, ne. Vidva sta kompro ... kompro ... mizirana.

NANA

Aja –

(Rahlo prestrašeno pogleda Leona.)

Maš prou, ja.

LEON

Nč ... hudga. Bomo najdl tri druge testne subjekte. Dons.

NANA

K ne bodo hotl zbrisat Zemlje.

LEON

Ja, tud ... tud to.

PETI PRIZOR

(Ob največji opoldanski vročini se v enem od kristalno čistih zunanjih termalnih bazenov namakata JELKA (99) in STANE (87) in veselo kramljata na rahlo višji jakosti kot sobni.

V bližini so napol v vodo pogreznjeni Nana, Leonin vesoljec, ki se krčevito oklepa roba bazena. Prisluškujejo pogovoru med upokojencema. Leons svojim kasetnim snemalnikom čaka kot na preži.)

JELKA

A se ti spomniš Lojzetove 40-ke, ko si pekel žar –

STANE

Na balkonu? Se spomnim ja.

JELKA

Na tanajvečji vročini.

STANE

Pa Stanonikov Franci je stal zunaj z mano pa pomagal obračat. Sva se skupaj cvrla. Takrat jebila še teta živa.

JELKA

Ja, se spomnim enkrat teto na dvorišču, ko je vpila naj pride ena punca po mlek. Je kravo pomolzla pa je morala prit ena punca s kanglco. Pa je bila tisti teden Metka dežurna. Doma pasamo tamala. Helenca. Teta je vpila naj po mlek pride, Helenca pa pride ven pa vpije, da ni ona tisti teden dežurna. Da je Metka dežurna.

STANE

(Se zasmеje.)

Ste mel dežurstva, ja ...

JELKA

Teta pa, da ji je čisto vseeno, katera je dežurna, ampak da je ona kravo pomolzla in ne bo onamleka nosila. Helenca pa vztraja, da ona že ne bo mleka nosila na teden ko ni dežurna. Metka je pa takrat v Kamnik v šolo hodila in je domov ob devetih prihajala. In obe sta vpile dokler nisem jaz ven stopila pa Helenco takoj po mlek nagnala. Kaj bo teta čakala do sred noči da Metka po mlek pride.

STANE

In je šla.

JELKA

Ja. Včasih so me pa tudi ubogale. Razen takrat glede vaših zajcev. So na vsak način hotle enega vašega. Saj ste jih meli polno štalo.

STANE

Ja, ene sto jih je bilo. Ampak meni so se zajci zmeraj nekako smilili.

JELKA

Ja, meni tudi. Ko si jih odrli so bili kot dojenčki.

STANE

Tko da smo jih meli tam v štali, potem pa ko sem se jih naveličal božat, sem pa odprl vrata pa so šli na morost. Tam je bilo potem že polno zajcev. Kamorkoli si pogledal tam proti kozolcu je en zajec ven gledal. Potem sva jih pa včasih z Jožetom v cekar pobasala pa jih na tržnico odnesla.

JELKA

Odrte?

STANE

Ne –

JELKA

A kar s kožo?

STANE

Ne ne, žive.

JELKA

Žive zajce sta na tržnico nesla?

STANE

Ja.

JELKA

Pa so jih ljudje kupovali?

STANE

Ja ja. Včasih je bilo toliko navala, da sva šla vmes domov po nove zajce pa nazaj prišla. Jebila tržnica do enajstih odprta. Sva jim rekla, naj eno uro počakajo, pa sva bla nazaj, evo, nova runda.

(Nana pogleda Leona. Leon skomigne z rameni. Nana pokima in se obrne k vesoljcu.)

NANA

Okej. Tale gospa je tvoj prvi subjekt. Ampak sej veš. Tko kt smo se pogovarjal. Počas se približaš, ampak ostaneš na spoštljivi distanci, lepo pozdravš, se predstavš, vprašaš, če je pripravljena sodelovat v tvoji anketi, in pol zastavš svoje vprašanje. Ja?

VESOLJEC

Ja.

NANA

Kšni napotki Dr. Leon?

(Leon prižge svoj kasetni snemalnik.)

LEON

(Vesoljcu.)

Js verjamem v tvoj profesionalizem.

(Vesoljec se opogumljen nasmehne. Z rokami, ki se še vedno krčevito oklepajo roba, se počasi začne premikati proti Jelki in Stanetu. Za njim se počasi premika Leon s svojim kasetnim snemalnikom. In za njim še Nana.)

STANE

Je bil pa en Makedonec, ki je tako želve prodajal.

JELKA

Želve?

VESOLJEC

(Tiho.)

Dober dan.

STANE

En Makedonec je k nam na firmo prišel les pobrat. Ampak je imel v tovornjaku –

(Na prste preračunava.)

– sedem, osem ... šestnajst ton želv.

JELKA

(Se zasmеje.)

O, Marija.

STANE

Moral bi jih dostavit v Trst, pa ni imel tiste – kaj je že –

JELKA

Pas?

STANE

Pas?

JELKA

Tistega spričevala za živali.

VESOLJEC

(Glasneje.)

Dober dan.

STANE

Aja, ja, »pas« ja. No, nekaj ni bilo dobro in so ga na meji nazaj poslal. In on se je pripeljal direkt na firmo in kar tam na dvorišče skipal želve. Vse je gomazelo. Fantje so pa prišli pa sije vsak par želv nabral.

To je najboljša župa pravijo. Iz želv.

JELKA

To sem pa slišala, ja.

STANE

In te želve so bile takrat povsod. Tudi do morosta so prilezle in to če ti je šla čez vrt ti je vso solato porazirala. Tudi na Škofljici sem jih videl, da so cesto prečkale. Povsod jih je bilo polno. Makedonec jih je pa vsake toliko naložil v dve gajbi pa se z njimi z avtobusom odpeljal na tržnico. In jih tam prodajal.

VESOLJEC

(Zavpije.)

DOBER DAN!

(Jelka in Stane se zmedena obrneta in šele zdaj opazita vesoljca, ki se drži za rob bazena.)

JELKA

O, dober dan.

STANE

Dober dan.

VESOLJEC

(Z običajno glasnostjo.)

Dober dan. Sem vesoljec, poslan iz vesolja. Ali bi bili pripravljeni sodelovati v anketi?

JELKA

Kaj hoče?

STANE

Mislim, da je nadrogiran.

JELKA

Nadrogiran?

VESOLJEC

Ali bi bili pripravljeni sodelovati v anketi?

JELKA

Kaj če?

STANE

Če bi sodelovala.

JELKA

S kom?

STANE

Z njim.

JELKA

Aja, ja, lahko ja.

STANE

(Vesoljcu.)

Bi sodelovala.

VESOLJEC

Odlično –

(Se razveseli in ob tem spusti rob bazena. V paniki začne kriliti z rokami in se utapljati. Nana in Leon se spogledata.)

LEON

A mu ne bi –

NANA

(Stegne roko, naj počaka.)

Čak –

VESOLJEC

(Končno se vesoljec spet uspe prijeti za rob bazena. Izkašlja vodo.)

– odlično, super. Khm.

(Nana spusti roko. Leon jo presenečen opazuje in se naredi, kot da ga je spreletel srh.)

LEON

Kako loh sploh pomisliš na kej tazga?

NANA

(Skomigne z rameni.)

Samoohranitveni nagon?

JELKA

A se je že začel?

STANE

Ne. Ne še.

(Vesoljec se potegne na rob bazena na komolce, njegove noge pa ostanejo v vodi. Tam ima že pripravljen svoj blokec in kuli.)

VESOLJEC

Ali bi izbrisali Zemljo (da/ne) in zakaj?

(Tišina. Vesoljec čaka na odgovor. Leon stegne ročico s kasetnim snemalnikom.)

STANE

Jelka.

JELKA

A?

STANE

A si slišala.

JELKA

Slišala kaj?

STANE

Sprašuje, če bi zbrisala Zemljo ali ne.

(Jelka se namršči. Pogleda vesoljca, ki se ji prijazno nasmehne.)

JELKA

Zbrisala Zemljo?

STANE

Ja.

VESOLJEC

Ja.

JELKA

(Premišljuje.)

Sej je ne morem zbrisat.

VESOLJEC

Ampak če bi jo lahko.

STANE

Če bi jo lahko.

JELKA

(Zamišljeno.)

Če bi jo lahko ...

(Tuhta.)

Teta so zmerom pravili: starost je grda.

STANE

To se pa spomnem.

JELKA

Pa so bili takrat drugi časi. Ko je stara mama umrla, je rekel zdravnik, nč ne bodite žalostni, sej mamca so bli že stari. Pa je mela komaj 70 let. Jaz tudi nikoli nisem mislila, da bom tokle doživela. Sem že pred dvajsetimi leti, ti se spomneš Stane, sem že pred dvajsetimi leti konc jemala. Zdej si ga pa sploh več ne upam.

Bom še dvajset dodatnih na grbo dobila. Moj ata je temu rekel, da po cipresah dišiš.

STANE

Je bil res lep ta izanski drevored iz cipres na britof.

JELKA

Je bil, ja. Ne vem, zakaj so ga posekali. Vse je tako betonsko, še grobovi so vsi enaki. Zato sva pa midve s Helenco tok enih stvari posadile. Sivko, pa travo, pa mačehe, pa neke majhne kaktuse je Helenca prinesla, pa bršljan, ki zdaj počasi podira grobove okrog našega, pa se karneumni narediva kadar naju kdo kej vpraša.

Ali pa jim kar Jenka zrecitiram.

STANE

Jenka?

JELKA

Ja. Kako že gre. Eden od *Obrazov*.

(Jelka zapre oči.)

Zêlen mah obrašča
zrušene zidove,
Veter skoznje diha
Žalostne glasove.

Pôvej, razvalina,
V solncu zatemnéla!
Kaj je moč človeška,
Kaj so njena dela?

In življenje naše,
ki tak hitro teče,
ál so same sanje?
-- Sanje -- jek mi reče.

STANE

In kako se Selanov Pavle na to odzove?

JELKA

Selanov Pavle usta stisne in se obrne. Pa mam kšne dva tedna mir.

VESOLJEC

Torej ... da ... ali ...

STANE

Jelka tale čaka na tvoj odgovor.

JELKA

Narava vse obraste. Kakršnokoli umazanijo človek prnese. Narava jo obraste in požre in zakrije in uniči. In človek se lahko bori, tko kot si ti ves bršljan s fasade pobral, ampak takoj ko stranpogledaš bo nov bršljanov mladež splezal gor do strehe.

STANE

To bo zato k ti nočeš svojga bršljana s svoje ograje pobrat.

JELKA

Kaj bom to grdo ograjo gledala. Mam že raj bršljan.

VESOLJEC

A potem –

JELKA

Kdo sem jaz da bi odločila o tem, a naj se Zemljo izbriše ali ne? Men ni bilo nikoli nič hudga. Doma smo bli skos na njivi, knjige sem bolj poredko pa na skrivaj brala, ampak zmer je bla pa hrana na mizi pa nekje za spat. Celo v srednjo šolo pa na univerzo sem lahko šla. Sem se vsak dan za Bežigrad s kolesom vozila.

Sem mela kiklo čist zmečkano pa še po izansko sem zavijala, kako so me fantje grdo zafrkaval.

Ampak človek se vsega navadi. Vse se je dal preživet.

Vsako popoldne se parkiram pred televizijo. In velik je telenovel, pa kvizov, pa serij, pa dobrih filmov, pa tud slabih filmov, ampak vsake tolk je pa tud kšn res dober dokumentarec. To ti res priporočam, Stane, da si kšnega pogledaš. To, da vidiš kako živijo nekateri ljudje, pa sej ne moreš verjet. Mi si sploh ne predstavljamo, kako je drugod na svetu. Ves čas vojne. Ves čas nek teror. Kakšna revščina. O vsem pa odloča peščica ljudi, a veš, en procent ljudi ma večino premoženja na svetu. Ali nekaj takega.

STANE

Ja ...

JELKA

In če bi se dalo Zemljo izbrisat, kr tko, na hitr, brez da bi karkol občutil –

VESOLJEC

Bi se dalo, ja –

JELKA

– a ne bi blo to čist fajn? To bi bla najboljša rešitev. Sej če ne nas bo pa Sonce stopilo. Al pa črna luknja pozaugala.

(Jelka oponaša zvok črne luknje, ki pozauga Zemljo z vsemi ljudmi, vsemi cipresami vred. Stane in vesoljec rahlo trzneta. Leon se nasmehne.)

VESOLJEC

A to je ...

JELKA

To je moj odgovor, ja.

(Vesoljec v svojem blokcu zadovoljno obkljuka odgovor »da«. Nasmehne se Nani, ki ga prestrašeno opazuje, in Leonu, ki mu pokaže dvignjen palec.)

VESOLJEC

Hvala za sodelovanje.

(Tišina.)

STANE

Jelka.

JELKA

Kaj je?

STANE

Pravi: hvala za sodelovanje.

JELKA

Aja. Pa še kdaj.

(Vesoljec se pogrezne nazaj v vodo in počasi spleza nazaj k Nani in Leonu.)

NANA

(S kislim nasmehom.)

Bravo.

LEON

(Zadovoljno ugasne svoj kasetni snemalnik. Potreplja vesoljca po hrbtu.)

Prva anketa.

(Vesoljec se ponosno smeblja.)

ŠESTI PRIZOR

(Za mizo v bazenski restavraciji »ČOF« sedi ERAZMUS (26), obkrožena s hamburgerjem, pomfrijem, mini pico, velikim kozarcem kokakole z ledom in pa palačinkami z dvema kepicama sladoleda. Zadovoljno ugrizne v burger, zapre oči in žveči. Nato burger previdno odloži, si pomane roke in seže po pomfri. Ko poje nekaj krompirčkov, vzame kokakolo in naredi nekaj požirkov. Na stolu poleg nje je gromozanski pohodniški ruzak, ki počasi poka po šivih.)

Za sosednjo mizo sedijo Nana, Leon in vesoljec. Nana svoje vilice nesrečno zabada v svojo cesarjevo solato. Leon s povrnjenim apetitom z zobmi obira BBQ rebrca in zadovoljno mljaska. Vesoljec sedi in opazuje Erazmus.)

LEON

A ne bi –

NANA

(Še naprej zabada vilice v solato.)

Ona je Erazmus. Erazmusi sami pridejo do tebe.

LEON

(Zavzdihne.)

Okej.

(Čakajo dalje. Leon še naprej zabada solato. Vesoljec si obriše dlani ob hlače. Deluje nervozen.)

LEON

A bo?

VESOLJEC

Kaj če bo?

LEON

Šlo?

VESOLJEC

Kaj če bo šlo?

LEON

Tole.

VESOLJEC

(Zavzdihne.)

Ja.

LEON

Sej prej ti je šlo super.

NANA

Sam da je dobil negativen odgovor.

LEON

To nima veze z njegovimi sposobnostmi.

NANA

No sej če mu bo kdo dal pozitiven odgovor je to Erasmus. Misl. Bolš zanjo.

LEON

Če ne ...

NANA

Kaj če ne?

LEON

Misl. kaj ji boš nardila sicer?

NANA

Nč ji nom rabla narest.

LEON

Aja. Ja.

(Tišina. Leon je dalje, Nana in vesoljec še naprej opazujeta Erasmus.)

NANA

A si bil kdaj na Erasmusu?

LEON

A ti zgledam tko?

NANA

Ne vem?

LEON

Ne. Ne vem. Nikol se nisem dost organiziru za kej tazga.

NANA

Js tud ne.

(Opazujeta Erasmus, ki uživa v svojem obroku. Nenadoma jih opazi. Nana in Leon hitro pogledata v svojo hrano. Vesoljec jo opazuje. Erasmus vstane in se jim počasi približa.)

ERAZMUS

hi are you erasmus? i am erasmus.

NANA

No, sorry ...

LEON

No ...

(Nana in Leon počasi vstaneta. Leon prižge svoj snemalnik zvoka in vesoljcu pomežikne.)

LEON

Dobr jo sprovociri.

NANA

Kaj ne ne je sprovocirat??

(Leon položi Nani roko na hrbet in jo odpelje stran od mize. Nana se obrne nazaj k vesoljcu.)

NANA

Vesolc ne je provocirat!

(K mizi stopi Erasmus, ki zdaj svojo pozornost preusmeri na vesoljca.)

ERAZMUS

hi are u –

VESOLJEC

Yes.

(Erasmus prisede na stol nasproti vesoljca. Vesoljec iz žepka povleče blokec in kuli. Klikne na kuli.)

ERAZMUS

oh so where are you from originally and why did you choose slovenia for your exchange because i am originally from spain but i say to my friends that i want to see a bit of world so i went to finland first but finland was no good because i went in winter and it was cold and everybody spoke finnish and so i decided i have to go somewhere hot hotter and then i came to portugal but portugal was like spain you know and my dad always say portugal people speak like deaf spanish people so i couldnt listen to them anymore and so i decided to go to latin america a bit around you know just to see and it was nice a lot spoke spanish nice people they like to party and then i went to south africa because my cousin is there and she told me i can stay with her but then she say she has to sell the apartment so i went to thailand and it was nice spiritual experience also waterskiing but i had to go and so i went backpacking in central europe and see where i want to be and i went to germany and they had very nice hostels like three little pigs hostel very nice five stars and so i stayed there but germany is sad like people are sad and so i said i have to go and i went to italy and italy had interesting people and they were all for party and so we liked to party in italy but then i said i have to go again because enough italy and so i came here to eslovenia and lake bled is really nice and also i like ljubljana hostel celica.

VESOLJEC

(Zgrabi priložnost – trenutek premora.)

Hi I am an alien from space would you delete Earth and why?

ERAZMUS

from ... space?

VESOLJEC

Yes.

ERAZMUS

space ... i have never been to space. is space nice.

VESOLJEC

(Oklevajoče pogleda Nano in Leona. Nana mu smrtno resno odkimava, Leon pa mu z nasmehom prikimava.)

Yes.

ERAZMUS

oh nice. i have to check if my university is connected to their university but should be okay and i would like to go somewhere else now you know so when are you leaving because i gotgoopti to prekmurje but i think maybe i catch a ride with you if i can now

VESOLJEC

I have to complete a survey.

ERAZMUS

what kind of survey because i had to do this survey for my diploma in spain and i went around and i asked people like how the internet affects their mental health and my professors really liked it like they said it was very current you know very important for this generation

VESOLJEC

Well the question is: would you delete Earth (yes/no) and why?

ERAZMUS

oh interesting question well i would say yes delete earth and take me with you

VESOLJEC

Why?

ERAZMUS

well you know

i always thought like »never look back«

why would you go to the same place you have been before

the point of life is to travel you know this world is ours so why are there so many rules where you can go and where you cannot go and what you need and all that you know it is weird and i dont understand so but i also have seen many places most places and you know once you see them all they kind of look the same you know like milano munich barcelona london firenze ljubljana vienna like all european cities look

the same no and then you go to south america or africa or asia and it is not the same but it is the same really there is people and there is houses and there is roads and there is cars and everything is the same and nothing is new and nothing is surprising and nothing happens and you talk to people and everyone has a name and a school they went to and a job they want to do or they don't know which job they want to do but they will eventually and you party with them and they tell you these things and you tell them these things but nobody is really interested you know nobody really cares and these relationships are just temporary because all relationships are just temporary and you abandon them and get new relationships but they are the same relationships just with different people and then you walk the streets and people pass you by and they are all the same they are all the same person they are all the same as you and there is nothing new for

you to see

so

space sounds nice

SEDMI PRIZOR

(Nad Termami Vivat zahaja sonce. Oranžni žarkise plazijo čez ploščice proti turkizni površini hotelskih bazenov. Družin z otroki skoraj ni več, kakšen posamezen malček se še premetava po plitvem otroškem bazenu, sicer pa so zunaj le še redki upokojenci, ki se nastavljaajo zadnjim utripom avgustovskega sonca. Po radiu bazenske restavracije, ki je že pokrita z železnim zastorom, se predvaja pesem Kokomo skupine Beach Boys. Na zastor se naslanja LASTNIK BAZENSKE RESTAVRACIJE »ČOF« (55), ki kadi cigareto in se nasmehne vsakemu mimoidočemu ter ga prijazno pozdravi.)

Ob bazenu stojita Nana in Leon. Opazujeta lastnika restavracije. Nana se nenadoma obrne proti Leonu in ga boksne v prsni koš.)

LEON

(Presenečeno.)

Au!

NANA

Pa kaj je s tabo?

LEON

Kaj?

NANA

A hočeš da zbríše?

LEON

Dej mi povej o čem nej pišem če se mi nikol nč ne zgodi?

NANA

Kako boš pisu če te bo skupej s tvojim laptopom pa kasetnim snemalnikom spremenu vesoljske končiče?

(Tišina. Leon se mršči v daljavo.)

LEON

Pol ne bom rabu pisat.

NANA

Ti lenoba.

(Tišina. Oba imata prekrižane roke in strmita v ploščicasta tla.)

LEON

Po moje je prepozn.

NANA

Po moje pa še ni izračunu povprečja in ugotovu, da dve negativni mnenji od treh pomentavečino.

LEON

Pol ga pošljeva k temule?

NANA

Js ne bom več tvegala.

(Nana se ozre okoli sebe, nato pa pristopi k lastniku bazenske restavracije Čof, ki se ji prijazno nasmehne.)

LASTNIK BAZENSKE RESTAVRACIJE »ČOF«

Zdravo –

NANA

Zdele bo k vm prstopu en vesolc v poslovnih oblačilih. Ni časa za dokaze, da je vesolc, ampak je. Vprašu vs bo, če se vm zdi, da bi blo Zemljo treba izbrisat al ne. Zdej, razumem, da mate mogoče kšno težko situacijo v svojmu življenju al pa mogoče ste se ga mal naveličal al pa kokrkol, mogoče restavraciji ne gre tok dobr kt bi si želel al pa vs vaša hčerka včasih pozabi poklicat. Ampak pomislte. A bi res hotl, da se tole konča? A? Da vs tole sonce nikol več ne obsveti in vm postane prijetno toplo? Pomislte. Pomislte. Ja, sej so vojne pa genocidi. Ja, sej planet počas propada pa mučmo živali. Ampak pomislte. In ne, ni varianta da sam vs vzame s sabo, okej? Ni varianta. Ni. Pomislte. Pomislte.

(Nana ga stisne za ramo.)

Pomislte.

(Lastnik bazenske restavracije »Čof« pokima. Nana pokima nazaj. Nato se odpravi k Leonu, ravno ko s toalet pride vesoljec. Nana si na obraz nadene velik nasmeh.)

NANA

Oo, kako je blo na veceju?

VESOLJEC

(Zadovoljen.)

Fino.

NANA

Evo, tukej je še zadnji subjekt – moški v srednjih letih. Ta skupina ti še manjka. Lahko bi rekl, da ta skupina šteje več kt ostale skupine.

VESOLJEC

Zakaj?

NANA

Ne vem. No, pejd.

(Vesoljec pokima. Odpravi se mimo bazena, proti restavraciji. Nana in Leon mu diskretno sledita na manjši razdalji.)

Vesoljec pokima lastniku restavracije in mimo stolov, zloženih na mize, ubere pot do trave v bližini bazenov, kjer je na ležalniku zleknjen BIZNISMEN (55).)

NANA

Fak.

LEON

(Se nasmehne.)

Biznismen.

(Vesoljec prisede na sosednji ležalnik in opazuje biznismena. Njegova zmečkana suknja leži na travi, kamor jo je pač odvrigel, njegova srajca je odpeta in rahlo umazana. Čevlje je pustil nekje v bližini, pa niti ne ve več, kje. Njegova stopala, odeta samo v črne nogavice, migajo v ritmu pesmi Kokomo skupine Beach Boys. Nana in Leon prisedeta na ležalnik v bližini. Leon prižge svoj snemalnik zvoka.)

VESOLJEC

Dober večer.

BIZNISMEN

Dober večer.

(Biznismen ima še vedno zaprte oči. Vesoljec se počasi nasloni nazaj na ležalnik. Prav tako zapre oči.)

VESOLJEC

Dober dan. Sem vesoljec, poslan iz vesolja. Ali bi bili pripravljeni sodelovati v anketi?

(Biznismen ima še naprej zaprte oči. Nič se ne odzove.)

Ali se vam zdi, da bi bilo Zemljo potrebno izbrisati (da/ne) in zakaj?

(Biznismen se nasmehne. Še vedno ima zaprte oči.)

BIZNISMEN

Vesolc, a? Kje si bil dva mesca nazaj.

VESOLJEC

Doma.

BIZNISMEN

Doma.

VESOLJEC

V vesolju.

BIZNISMEN

V vesolju.

VESOLJEC

Ja.

BIZNISMEN

In kaj počneš v vesolju?

VESOLJEC

Delam.

BIZNISMEN

Delaš. Aja. Brišeš planete?

VESOLJEC

Ja.

BIZNISMEN

A veš –

(Vesoljec vneto pripravi blokec. Leon stegne ročico s snemalnikom.)

Zemlja je mal taka, kakršno si jo nardiš. Al pa se vanjo rodiš.

(Vesoljec se namršči. Pogleda zahajajoče sonce.)

VESOLJEC

Malo se mi mudi. Bi lahko –

BIZNISMEN

Dons sm prvič v življenju prebral knjigo. Na poti sm se ustavu na pumpi in si kupu jabolčnisok in pol sm v kotičku očesa opazu stojalo s knjigami. Tako železno, z nagnetenimi žepnicami. Mal sm se ozrl okrog sebe in se postavu pred stojalo in pol tm stal in brsku. Po moje sm ene pol ure samo stal in gledu.

Kaj me zanima. Nism vedu. Kakšen tip bralca sm. Lahkotne poletne romance? Temačne kriminalke?

Fantazijski svetovi? Stal sem tm in gledu. In potem se je mem mene prebila ena starejša gospa in s police vzela prvi del *Igre prestolov*. Zadovoljno je stisnla knjigo v svojih rokcah in šla do blagajne. Počaku sm, da je kupila knjigo in šla ven, pol sm pa s police še js vzela en izvod in šou do blagajne. In zdej –

(S tal pobere knjigo.)

– zdej že cel dan berem *Igro prestolov*. Mislm, zdej sm jo že prebral. Ampak mogoče jo bom še enkrat.

Nism mislu, da loh tok hitr berem. Mogoče bi si mogu kupt še kšno. Ampak v glavnem –

(Odpre knjigo in začne listati.)

– v glavnem je tukej tok enga dogajanja pa tok enih likov pa tok enih krajev pa tok ene preteklosti med vsem tem in je res čist en drug svet in te čist posrka vase. Ampak prej nikol nism mel cajta. Zdej ga pa mam.

Zdej pa mam cajt.

VESOLJEC

Ali bi potem rekli, da –

BIZNISMEN

In lej, a vidš –

(S tal pobere svoj telefon.)

Izklopu sem telefon. Ker sem ga lahko izklopu. Ker me noben več ne bo klicu. Ker nobenmu več ne bom pršu prou. Ne rabm bit več odziven in prisoten in delaven in uspešen in – no, ne morem bit več.

Ne morem bit več uspešen. Ampak tud – ampak tud ne rabm bit. Tud nimam kje bit uspešen. Al pa s kom.

Al pa v čem. Zdej samo sem. Obstajam. Nisem več produktiven.

(Vesoljec se zdrzne ob besedi »produktiven«.)

VESOLJEC

Jaz sem produktiven.

BIZNISMEN

No, sej. Fajn. Če ti to ustreza –

VESOLJEC

Jaz sem rad produktiven.

BIZNISMEN

Tud to je čisto sprejemljivo. Sej js sm bil tud tak k sm bil mlajši.

VESOLJEC

Zakaj pa ...

(Vesoljec se radovedno presede na stolu.)

Zakaj pa ti ni treba več biti produktiven?

BIZNISMEN

Ker, amm. Ker sem razglasil osebni bankrot.

(Vesoljec premišljuje.)

Ni se mi več izšlo. Nisem mogu več nč. Vse je blo nekak proti men. Cel svet proti men. A veš. Včasih srečaš slabe ljudi k ti hočjo slabo. Js nism hotu nč slabga. Ampak slabi ljudje te bodo izkoristil in pol boš ti tist k bo plaču. In pol srečaš več slabih ljudi in se te slabe izkušnje začnejo mal nabirat. In kšni ljudje začnejo mislt, da si jim neki dolžan, al pa si jim res neki dolžan. In nikol nisi več sam. Vedno te spremlja dolg. In ljudje, k jim dolguješ. Na vsakem koraku. Kjerkol so lahko. V keremkol mestu. Za kerimkol ovinkom. Najdejo tvojo ženo, najdejo tvojga sina. Tebe ne najdejo. Ti si dober. Ti se znajdeš. Maš poštni naslov v enem skladišču. Pa nej te najdejo če te loh. Nobenmu več ne poveš vsega. Nobenmu več ne moreš zaupat. In odpiraš skos nove in nove firme in začenjaš skos nove in nove projekte. In kej se posreči in mal zaslužiš, ampak zdej si že predelč, tud če zdej enga odplačaš jih ostane sto. In pol se kr navadš. Kr živiš to življenje. Skrito življenje. Nisi zares oseba. Nikjer ne pustiš svojga odtisa. Nikjer ne pustiš svoje sence. Na počitnce gresta tvoja žena pa tvoj sin.

Kdo je ta misteriozni moški, k se kopa z njima v morju. To si ti. Ti si ta moški. Ampak noben ne ve.

Noben ne bo nikol zvedu.

VESOLJEC

Kaj –

BIZNISMEN

Pol pa se enkrat zbudiš sred noči in ne moreš več. Ne moreš več tko. In začneš prvič razmišlat, a bi lahko kako drugač. In se spomneš na Ivana in na to kako zdej živi na Tenerifih in prodaja tie-dye puloverje in se ti to kr naenkrat zazdi sanjsko. Kaj bi dal, da bi lahko ti živel na Tenerifih in prodaju tie-dye puloverje. In se v postli obrneš k svoji ženi in veš, da bi ji blo tko lažje. In kr naenkrat se sploh ne morš več spomnt, zakaj se tok matraš. In pomislš, da se je najbrž tko počutu tud Ivan ampak je Ivan zdej na Tenerifih in prodaja tie-dye puloverje. Pomislš, da je Ivan bil dost pogumen. Ampak dolg časa ni bil. Dolg časa je bil tak kot ti. Pol pa ne več. Zdej pa ne več. In zdej tud ti ne boš. Več.

(Vesoljec se namrščiči. Hitro kraca v svoj blokec.)

In zdej si tukej. Zdej si prost. Nje ni več, njega ni več. No. On je še. Sam bo bl čez vikende. Ampak ti, ti si prost. Ti se lahko s prihranki usedeš v mamin avto in odpeleš v toplice in slečeš jakno in se uležeš na ležalnik in si tukej. Sam. Al pa z vesoljcem. Čist lahkoten. Čist brez osebne lastnine. In slišiš Beach Boyse in vohaš klor in se mrščiš v zahajajoče sonce in –

VESOLJEC

In?

BIZNISMEN

In je čist fajn.

(Vesoljec se ustavi. Odloži blokec. Skupaj se mrščita v sonce.)

VESOLJEC

Jaz bi bil tudi prost.

BIZNISMEN

Sam odločit se morš pa si prost.

VESOLJEC

Ne znam.

BIZNISMEN

Sam reč jim magične besede: osebni bankrot.

VESOLJEC

Ampak me bodo poslali na Goli planet.

BIZNISMEN

Golga otoka ni več. Zakaj bi preostanek svojga življenja delu neki, kar te ne veseli?

VESOLJEC

Ne vem. Sploh nisem dober v tem.

BIZNISMEN

Ah, dej no. Ne verjamem.

VESOLJEC

Do zdaj sem izbrisal samo en planet.

(Nana in Leon se namrščena spogledata.)

BIZNISMEN

No, ampak ... tvoja služba ni brisat, tvoja služba je odločit se. In če so vsi planeti dost okej, pol –

VESOLJEC

Enega sem pustil samo zato, ker mi je en domačin rekel živjo.

Pa so se drugače pobijali naulicah pa vsa narava je že odmrta.

BIZNISMEN

No, ampak –

VESOLJEC

Nikoli ni bilo mišljeno, da jaz sprejemam take odločitve. Jaz ne znam sprejemati takih odločitev. Nikoli nisem znal imeti svojega lastnega mnenja. Vedno sem se pridružil mnenj drugih. Ne znam ... razmišljati. Ne vem ... ne vem zakaj. Zato sem rad raziskoval. Samo hodil po planetih in opazoval in si zapisoval, kar vidim. Brez nekih ocen, brez nekih odločitev. Brez ... brez razmišljanja. Samo gledanje.

BIZNISMEN

No, ampak en planet si pa izbrisu. Kako si se pa za to lahko odloči?

(Vesoljec se vzravna na ležalniku.)

VESOLJEC

Moj prvi planet. Moj prvi planet je bil v sosednji galaksiji. Moja prva misija. Prej sem si prebral vse o teh fascinantnih bitjih, ki prebivajo tam, in ko sem prispel, sem bil čisto osupel nad lepotami sveta. Sploh v primerjavi z maternim planetom. Po navodilih nadrejenih sem seskušal nekako integrirati med domačine in takrat, takrat sem spoznal X-a. Nikoli še nisem spoznal nekoga tako ... tako ...

(Pogleda Leona. Leon ujame njegov pogled. Za trenutek. Nato oba umakneta pogleda. Nana opazi njuno izmenjavo.)

Racionalistično funkcionalistično vzgojo svojega planeta sem pustil za sabo in si dopustil, da se popolnoma zatrapam vanj. Začela sva si predstavljati skupno življenje. Našla sva hišo, kamor sva se vselila.

Odločil sem se, da bom pustil svojo službo. In potem ...

(Vesoljca oblijejo solze. Skloni glavo. Biznismen posluša z odprtimi usti.)

In potem sva šla eno noč spat, čisto tako kot običajno. In med spanjem sem se prevrnil na bok in pritisnil na gumb, ki se je nahajal v mojem desnem hlačnem žepu. In ves svet se je dezintegriral. X, najina hiša, najin vrt, ulice, četrti ... cel svet. Zbudil sem se na ploščicah v prostorih svojega podjetja, nazaj v svoji sluzasti formi, moji sodelavci so mi čestitali in se veselili, medtem ko sem jaz kričal v agoniji. Sodelavci so se nehali veseliti in prišli, da me potolažijo, čeprav niso razumeli moje reakcije. Ampak bilo je prepozno. X-a ni bilo več. Celega sveta ni bilo več. Samo zaradi mene. Vseh teh bitij z njihovimi upi in sanjami, ki sem jih za vedno vzel stran od njih. In zdaj –

(Vesoljec se namršči.)

Kako naj to naredim še enkrat?

(Vesoljec obmolkne. Skupaj z biznismenom sedita v tišini. Po zvočniku se predvaja nežna havajska glasba.)

Nana pogleda Leona in premišljuje. Leon opazi, da ga opazuje.)

LEON

(Se nasmehne.)

Kaj je?

NANA

(Se nasmehne.)

Nč.

BIZNISMEN

(Vesoljcu.)

Lej, če hočeš nehat – nehi.

VESOLJEC

Kako?

BIZNISMEN

Tko. Sam – nehaš.

NANA

Plavaš mrtvaka.

VESOLJEC

Ne znam.

NANA

Leon zna.

LEON

To pa znam ja.

(Leon vstane in vesoljcu namigne, naj mu sledi. Leon si sleče srajco, sezuje čevlje in se spusti v bazen. Vesoljec se hitro sleče do spodnjih hlač in majice in gre hitro za njim. Iz njegovih hlač pokuka rdeč gumbek.)

Leon drži vesoljca, ko se ta počasi poskuša spraviti v položaj mrtvaka. Počasi se sprosti in kmalu lebdi na površju bazena. Voda mu napolni ušesa. Opazuje drevesne krošnje.

Nana in biznismen se spogledata. Nana skomigne z rameni in se nasmehne.)

NANA

Igra prestolov a?

OSMI PRIZOR

(Leon s prekrizanimi nogami sedi sredi velike zakonske postelje v svoji hotelski sobi. Vrata na balkon so odprta in skozi njega bi se slišal večerni repertoar čričkov, če se po televiziji ne bi predvajala glasna glasba. Leon je kokice in gleda televizijo. Na mizi ob steni je prižgana majhna lučka. Poleg lučke sta odložena kasetni snemalnik in laptop z odprtim dokumentom »diplomska_poskus11«, kjer je napisan en odstavek besedila.)

Zasliši se trkanje po vratih. Leon si v usta zbaše nekaj kokic in se pobere s postelje.)

LEON

(S polnimi usti.)

Ja?

(Leon odpre vrata. Pred njimi stoji vesoljec.)

In? Odločitev padla?

VESOLJEC

Ja. Nana mi je rekla, naj tukaj počakava nanjo. Da tudi ona sliši.

LEON

Okej. Prid not, prid not.

(Vesoljec zadržano stopi noter. Sledi Leonu, ki zleze nazaj na posteljo. Vesoljec neodločno stoji ob postelji. Leon, ne da bi ga pogledal, vzpodbudno potapka po postelji, naj prisede. Vesoljec prisede. Nekaj časa gledata televizijo.)

VESOLJEC

Kaj pa gledaš?

LEON

MTV. Best of 00's. Vsak dan je best of 00's. Ne vem a je to prou 00's kanal.

(Strmita v televizijo. Ravno se končuje pesem Jennifer Lopez – Jenny From the Block.)

Okej, okej, lih bo konc, in zdej –

(Leon stisne pesti. Vesoljec ga vznemirjeno opazuje.)

Dejmo –

(Po televiziji se začne prevajati naslednja pesem. Jennifer Lopez – All I have (ft. LL Cool J).)

Neeeeee

(Leon s stisnjenimi pestmi nemočno žuga proti televiziji. Vesoljec se tiho zabihita.)

A to se ti zdi smešn a?

(Vesoljec se zresni. Odkima. Leon zoži pogled.)

Se mi je kr zdel ja.

(Leon se nasmehne vesoljcu. Vesoljec se nasmehne Leonu. Leon nadaljuje z gledanjem televizije. Vesoljec opazuje majhno, skoraj zanemarljivo razdaljo med njegovim in Leonovim kolenom.)

Ozre se po sobi. Med prsti začuti mehko posteljnino. Vstane in gre proti balkonu. Prime se za ograjo in opazuje osvetljene termalne bazene, ki mečejo valujoč odsev na hotelsko fasado. Nosnice mu napolni svež nočni zrak.

Obrne se proti sobi in skozi okno opazuje Leona, ki rahlo miga ob ritmih Jennifer Lopez.

Z roko seže v desni hlačni žep. Žep je prazen. Roko umakne iz žepa.

Počasi stopi nazaj v sobo. Prisede k Leonu.)

LEON

Kdaj si reku da pride Nana?

VESOLJEC

Kmal.

LEON

Kmal.

VESOLJEC

Ja.

(Tišina. Vesoljec in Leon gledata televizijo.)

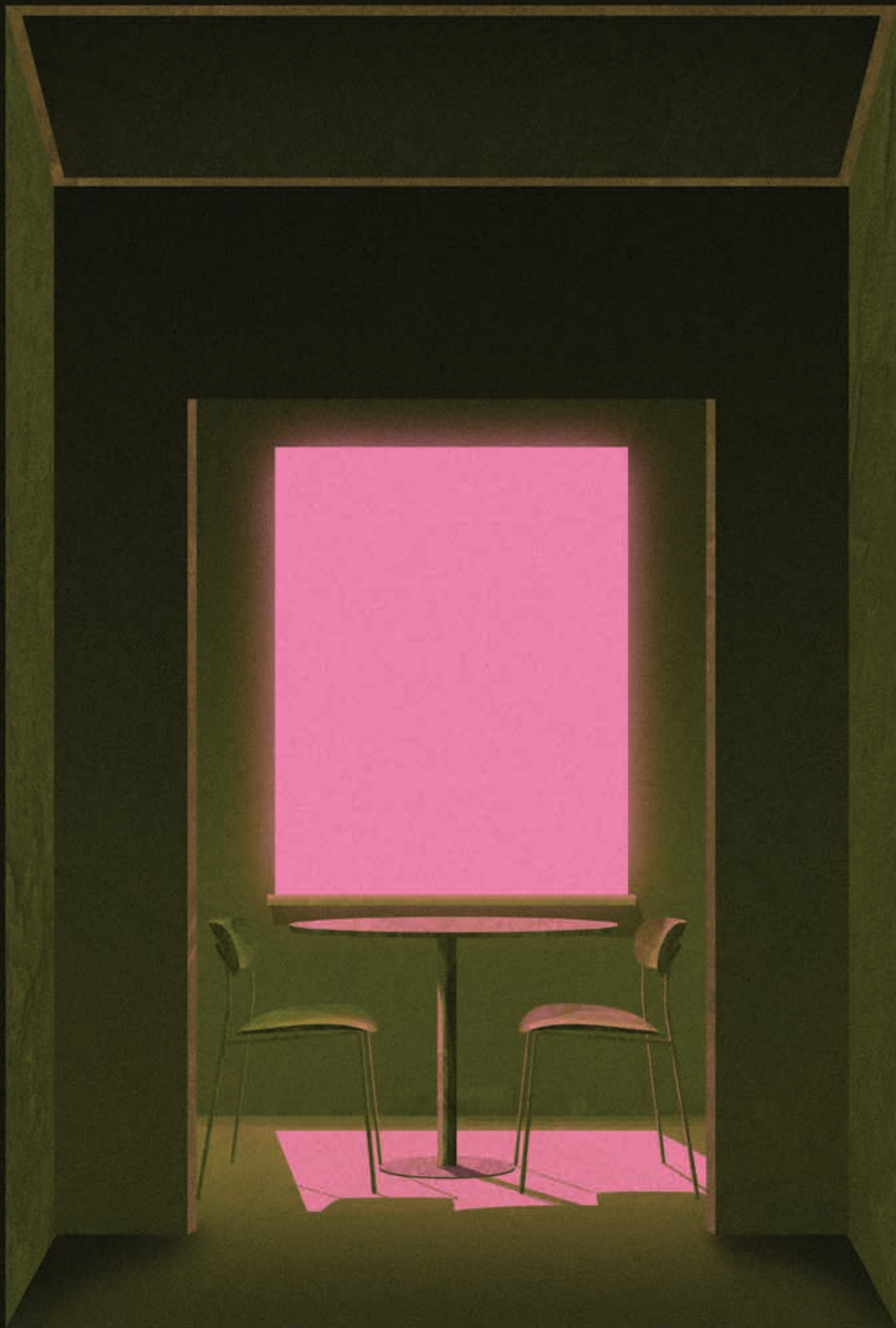
LEON

No pol jo pa še mal počakejva.

(Daleč visoko nad njima na nebu utripne zadnji preblisk vesoljske ladje, s katero je Erasmus odšla v vesolje.)

KONEC

O čem sanjajo metulji?

Nika Šoštarič

Na Ptuju in v Ameriki, 2023

OSEBE

- NEŽA** študentka. Stara 22 let. Izgubljena v svetu. Morebiti bo nekoč pisateljica, morebiti ne. Težko se poslavlja od stvari v preteklosti; je kot nekakšna veverica, ki namesto lešnikov shranjuje spomine.
- MAJ** tip, ki se še išče. Morda je poet. Ali skrivnosten bralec zgodovinskih romanov v prijetnem kafiču, ki sedi za majhno mizico v kotu in srka črno kavo. Ali pa neuspešen študent filozofije. Mogoče razmišlja, da se bo odselil v Ameriko k očetu, kjer bo delal v hotelu. Mogoče, ampak zgolj mogoče, spominja na Nežino prvo simpatijo iz zgodnjih najstniških let.
- FLET** stanovanje pač. Neža si ga predstavlja kot enega igralca, ki je v uprizoritvi Čehovega *Strička Vanja*, igral ravno njega. V glavnem, stari modrec v dolgi svileni rdeči halji. Večino časa zgolj sedi na stolu in preizkuša različne čaje, ki jih Neža hrani na svoji polici v kuhinji.
- MAMI** prisotno-nepriprisotna oseba. Tako v drami kot v Nežinem življenju.

DOGAJALNI PROSTOR

Manjša kuhinja v študentskem stanovanju. Za manjšo okroglo jedilno mizico in dvema stoloma je veliko okno, ki gleda na cesto, avtobusno postajo in gledališče v ozadju.

Opomba

Poglavja, označena z zvezdico *, se igrajo v temi.

1. poglavje*: Krik

Tema. Glas dekleta. Telefonski pogovor. Šumenje.

NEŽA

Hej.

A se slišiva?

Halo?

...

Ne slišim te.

Mislím, da prekinja povezavo.

...

Mami?

Te jaz pokličem nazaj.

Ne kliči ti mene.

...

Velja?

...

Mami?

Pisk. Konec pogovora.

2. poglavje: Rojstvo Venere

Jutro. Neža sedi za mizo in v skodelico vroče vode namaka vrečko zelenega čaja (ne predolgo, ker potem postane grenak). Medtem bere knjigo.

NEŽA (*bere, počasi*)

¹V Ljubljano greš odrast
pisat jezne pesmi
ki jih ob večerih bereš na Metelkovi
spoznaš veliko žalost
ki ti predstavi prijateljico Molly
seksaš v vse smeri
mogoče preveč
mogoče premalo
zaljubiš se v noč
v njene zobe
tlakovane roke
ki vodijo
v jutro.

¹ Pesem Toma Vebra.

3. poglavje: Jaz in moji papagaji

Večer. Sliši se dolgo in nadležno iPhone zvonjenje telefona. Neža nepremično sedi za mizo. Ne javi se. Konec zvonjenja. Nato ponovno zazvoni. Tokrat Neža ugasne telefon.

NEŽA

Sovražim. Sovražim. Sovražim. Sovražim. Sovražim. Sovražim. Sovražim. Sovražim. Sovražim.
Sovražim. Sovražim. Sovražim. Sovražim. Sovražim. Sovražim. Sovražim.

Tišina.

NEŽA (*stopnjevanje hitrosti*)

Svet.
Tebe.
Laktozo.
Cvetni prah.
Rojstne dneve.
Mango.
Veter.
Lepe ljudi.
Vodko.
Plesen v kopalnici.
Staro posteljnino.
Napačno naglaševanje.
Balkansko glasbo.
Prehlad.
Tišino v knjižnici.
Dolga poglavja.
Vonj bioloških smeti.
Avtobuse.
Fluorescentne markerje.
Umetne trepalnice.
Dotik žameta.
Nevednost.
Izpite.
Menstruacijo.
Dokolenke.
Izgubljenost.
Čudne oblike jedilnega pribora.
Predrage karte za koncert.
Potenje.
Rjavo barvo.
Nemščino.
Preveč odgovornosti.
Slabe jogije.
Suhe slive.
Občutek, ko se ti del kokice zatakne med zobmi.
Prebavne težave.
Cimrino glasbo.
Slabo plačana študentska dela.
Visoke najemnine.

Praznike.
Neodgovorjene telefonske klice.
Jokajoče ljudi.
Hegla.
Čas.
Nezadostnost.
Nevednost.
Nevoščljivost.
Neresničnost.
Neprijaznost.
Neprespanost.
Kaki.
Poroke.
Turbulenco.
Včasih pa tudi sebe!

Začne se predvajati glasba Sur la planche skupine La Femme, barvne luči. Ona se izpleše na vso moč. Po koncu pesmi nastopi tišina. Tudi Neža se ustavi.

NEŽA

In potem sem neke noči sanjala, da sem metulj. Ali pa je metulj sanjal, da je jaz.

4. poglavje*: Nočna straža

Tema. Telefonski pogovor. Šumenje.

NEŽA

Hej, mami.

Sem te klicala včeraj nazaj.

Pa se nisi javila.

...

Kdo pa je imel rojstni dan?

...

Ah, nje pa ne poznam.

...

Kako je kuži?

...

Si ga že naročila k frizerju?

...

Ne pozabi reči, da mu naj tudi ušesa oblikujejo.

...

Aja.

Mislila sem ti reči.

Mislim, bolj se pogovoriti ...

...

Okej, ni panike.

Pokliči nazaj, ko lahko.

Do sedmih sem prosta.

...

Adijo.

Pisk. Konec klica.

5. poglavje: Zvezdna noč

Noč. Neža in Maj sedita za jedilno mizo, na kateri je ogromno prižganih svečk. Na prvi pogled je prizor nekoliko romantično »pocukran«.

NEŽA

Ona je sedela.

MAJ

On jo je gledal.

NEŽA

Ona ga je gledala.

MAJ

On je sedel.

Ona in On se približata, da se že skoraj dotakneta nosu drug drugega.

NEŽA

Ona ga je ljubila.

MAJ

On je ni poznal.

Maj upihne vse svečke razen ene.

NEŽA

Včasih, ko ga je hitro pogledala ali pa samo prešinila njegov obraz, je v njem videla Nekoga Drugega. Ampak o Tem Drugem ni želela govoriti. Ta Drugi si ni zaslužil biti ogovorjen, pa čeprav samo v njeni glavi. Nista si bila v sorodu ali imela karkoli skupnega. Zgolj na trenutke je v Njem videla Nekoga Drugega, ne vede, zakaj. Včasih se ji je zdelo, da jo Ta Nekdo Drugi še danes venomer lovi, da ji ne pusti spati. Ampak tega Njemu ni nikoli povedala. Bolje je bilo tako.

MAJ

On pa tudi nikoli ni spraševal. Pravzaprav ni imel česa vprašati.

NEŽA

Ona se je zaljubila v zlagalca besed, čeprav njegove besede niso bile nič kaj poetične.

MAJ

On je v svojih pesmih govoril o marsičem, ampak Ona je med vrsticami prebirala njegovo razočaranje nad svetom.

NEŽA

Morda zato, ker je bila tudi sama razočarana. Nad vsem. Počutila se je, da je njuno razočaranje podobno. Zato ga je imela tako rada. Tako sta lahko razočarana skupaj.

Maj začne zvijati čik. Virginia Golden Original.

MAJ

On nikoli ni jokal.

NEŽA

Ona nikoli ni jokala.

MAJ

On je iskal svet.

NEŽA

Ona je iskala svet.

MAJ

On je bil izgubljen.

NEŽA

Ona je bila izgubljena.

Neža vstane in stopi do njega, želi si zviti čik.

MAJ

Preveč kadiš.

NEŽA

Nazadnje sem kadila v soboto in danes je sredo.

Maj jo pogleda in se ji prijetno nasmeji.

MAJ

Vseeno ti bo zjebalo kognitivne funkcije.

Maj ponudi Neži cigareto. Ona se usede v njegovo naročje. Z eno roko ga objame okrog vratu. Z drugo roko, v kateri drži cigareto, pokaže v nebo (skozi okno).

NEŽA

Glej, tam je rak.

Maj strmi v nebo, polno zvezd.

MAJ

Glej, tam pa je tiger.

MAJ in NEŽA (hkrati)

Glej, tam pa je gusarska ladja.

NEŽA

Ona ga je pogledala.

MAJ

Tudi on jo je pogledal.

NEŽA

In v tistem trenutku nista potrebovala besed. Vedela sta.

On vstane in se presede. Ona obsedi sama na njegovem stolu.

MAJ

Ampak on nje ni poznal.

Maj upihne še zadnjo prižgano svečko na mizi.

NEŽA

Tudi ona njega zares ni poznala. Velikokrat se je samo pretvarjala, da ga pozna.

MAJ

Bila mu je znana, iz življenja.

NEŽA

Ona si je želela, da bi se poznala. Želela je poznati tega razočaranega poeta. Ko je o Njem pripovedovala izmišljene zgodbe svojim prijateljem, je verjela sama sebi, da ga pozna. Videla ga je.

MAJ

On je imel veliko drugih stvari. Ni imel časa za še eno bralko njegovih besed. Čeprav se mu je zdelo prikupno.

Neža vzame vžigalnik in ponovno prižiga vse svečke.

NEŽA

Ona je sanjala o njenem stanovanju. Kako ob treh zjutraj na balkonu poslušata glasbo in se pogovarjata. Kako zjutraj srkata Barcaffé Irish. Kako vedno pripravita v rumeni džezvi. V njej je okus najboljši. Ni vedela, zakaj. Sanjala je, kako se vozita na morje. Kako cel dopust preživita v senci, ker ne marata pretiranega sonca.

Kako vsak bere svojo knjigo. Ona verjetno Murakamija. On verjetno Šalamuna. Kako zvečer on piše novo pesem in jo bere njej. Ona pa si v črno beležko zapisuje fiktivne pogovore, ki se nikoli niso zgodili, čeprav bi se lahko. Videla je, kako lahko skupaj preživita v razočaranem svetu. Vse je že videla.

MAJ

Tudi on je bil del te fikcije. V realnosti bi on raje prebiral drame Dušana Jovanovića.

NEŽA

Ali misliš, da bomo kdaj lahko dosegli neskončnost?

MAJ

On se popraska po lasišču, ker to počne zmeraj, ko razmišlja.

NEŽA

Vsaj ona je o tem prepričana.

MAJ

Slovnično postanemo večni šele, ko umremo. Mrtvec in pokojnik sta še vselej živa.

NEŽA

Ona si je nato zaželela, da bi postala vampirja.

Maj začne ponovno ugašati vse svečke. Sedaj ni pravi čas za to vzdušje.

MAJ

Glej, tam na nebu pa je indijski orešček.

NEŽA

To je bolj tisti ameriški orešček. Ne vem, kako se imenuje. Po navadi je malce večji od mandlja. Ima pa tudi rahlo rjavo lupino. Po navadi so precej dragi v trgovini.

Sliši se trkanje na vrata.

MAJ

Realnost je potrkala na vrata. Moram v drug svet.

NEŽA

Kdo to pravi? Ostani še malo.

MAJ

Ni časa. Bova jutri raje gledala oblake. So lažji za dešifriranje.

NEŽA

Ali za interpretacijo.

Maj zapusti oder. Neža nadaljuje z gledanjem v temo, saj luč uličnih svetilk omejuje nočno nebo. Tokrat zvezd ni mogoče opaziti, zgolj kakšno letalo, ki bi ga zlahka zamenjali za nebesno telo.

6. poglavje: Vztrajnost spomina

Neža sedi na kubinjskem elementu. V roki drži list in pisalo.

NEŽA (*bere*)

Slišala sem, da se spomini spreminjajo. Odvisno od dneva. Odvisno od razpoloženja. Slišala sem, da veliko spominov iz otroštva sploh ni tvojih. Ti kvazispomini so le zgodbe drugih, ki si jih v zgodnjih letih ponotranjil. Nemogoče je, da imam vizualni spomin, kako mi je nekoč na glavo padla knjiga, ko sem imela le nekaj mesecev. Ampak ga vidim. Vendar ta spomin v bistvu sploh ni moj spomin. Za spomine iz otroštva potrebuješ dokaze. In za naslednji spomin ga imam. Moder plakat. V desnem spodnjem kotu piše Neža, 4. B. Spominjam se, kako sva se z mamó vozili v avtu. Še točne lokacije se spomnim. V šoli smo dobili nalogo, da naredimo plakat o poklicu, ki ga želimo opravljati, ko odrastemo. V moji glavi je bil takrat aktualen samo en poklic. Pisateljica. Čeprav mislim, da se nisem toliko ukvarjala z žensko obliko te besede. Tako da raje recimo: pisatelj. »Pisatelj pa že ni poklic,« je glasno odgovorila voznica avta, ki je bila hkrati tudi moja mama. »Kako ni?« sem se začudila. Naslednjih nekaj trenutkov v mojem spominu je zabrisanih. Spomnim se samo, da je imela dolg govor o tem, zakaj pisateljstvo ni poklic in je zgolj hobi ob pravem poklicu. Nato je nekaj pravih poklicev tudi naštelá. Čez nekaj dni sem imela v šoli predstavitev tega velikega modrega plakata, na katerem je zgoraj na sredini z velikimi črkami pisalo: ZDRAVNIK. Ta plakat je še zmeraj nekje na podstrešju, zaprašen. Vendar se mi zdi, da občasno, ko nekdo odpre vrata tega podstrešja, njegova ideja želi zbežati na prostost in me najti. Morda še dobro, da ne živim več v hiši, kjer biva tudi ta plakat.

Neža se ustavi pri branju.

7. poglavje*: Nevihta na Galilejskem jezeru

Tema. Zvonjenje telefona. Neža se oglasi.

NEŽA

Oprosti.

A te lahko pokličem kasneje?

Ravno delam, pa sem v gužvi.

...

Okej.

Se slišiva jutri.

Pisk. Konec klica.

8. poglavje: Soba v Arlesu

Neža in Flet sedita za mizo. Čajanka.

FLET

Ali boš mleko?

NEŽA

Ne. Ne pijem mleka v čaju. V bistvu sem precej izbirčna glede tega. Ne vem, kako lahko piješ pravi čaj, ki se namaka več kot dve minuti.

FLET

A te lahko nekaj vprašam? Brez ovinkov. Brez laži. Zgolj resnica, brez zamer.

NEŽA

Tak nastavek oziroma predvprašanje je zelo stresno. Ampak vprašaj.

FLET

Zakaj ne pišeš več?

NEŽA

Saj pišem, ampak ne veliko, ne zares. Ves čas iščem izgovore. Faks, delo, utrujenost, koncentracija. Nikoli ni pravi čas. Pa ne mi reči, da si ga moram samo vzeti. Mogoče samo nisem zadovoljna. Ahhhh (*zvok obupa*).

FLET

Dve minuti sta mimo.

NEŽA

Enkrat sem dobila idejo za dramo o stanovanju, v katerem živijo štiri mladi. V bistvu je cela drama sestavljena iz štirih monodram, ki ne morejo živeti vsaka zase, ker nimajo denarja. No, torej. Imamo štiri različne ljudi. Tri študente in tipa, ki se še išče. Skozi celo dramo se vsak zase pogovarja po svojem telefonu. Med seboj se ne vidijo in slišijo. In potem sem nameravala nizati različne življenjske probleme, pa predvsem probleme s stanovanjem. Vsesplošna bivanjska problematika. Na koncu pa bi prišlo do plot twista, da so oni cimri.

FLET

In kaj se je potem zgodilo?

NEŽA

Ne vem. Beležila sem vse težave, ki so se dogajale v mojem stanovanju, nekaj sem jih tudi dramatično potencirala. Ampak potem. Ne vem, napisala sem nekaj strani. In nisem mogla nadaljevati.

FLET

Blokada?

NEŽA

Ne bi rekla. Vse je zvenelo in delovalo tako površno. Mogoče bom poleti nadaljevala, ali naslednje leto. Ne vem, zakaj je v moji glavi delovalo res odlično, ampak ko pa sem to spravila na papir, je delovalo preveč povprečno.

FLET

Mogoče si še zmeraj nekoliko preveč navezana na to tematiko?

NEŽA

Ampak a ni najbolje pisati o tem, v čemer živiš? Direktno?

FLET

Pišeš o stanovanju, v katerem živiš. Z ljudmi, s katerimi si deliš kopalnico. Mogoče moraš nekoliko počakati in se distancirati.

NEŽA

Morda. Ampak počutim se ujeto v tej situaciji. Sami problemi. A se sploh zavedaš, da si v bistvu eno zelo problematično stanovanje?

FLET

Zaradi visoke najemnine?

NEŽA

Niti ne omenjaj tega. Lastnik vsake pol leta poviša tvojo vrednost, urna postavka študentskih del pa ostaja enaka. Včasih se mi zdi, da se premikam samo nazaj.

FLET

Premikaš pa vendarle se.

NEŽA

Ne želim se premikati v tisto smer.

FLET

Potem pa jo spremeni.

NEŽA

Pisanje in življenje je tako, kot da greš na sladoled. Sploh nimaš dovolj časa, da preučiš vse okuse in kombinacije. Prodajalec te grdo gleda. Stranka za teboj je neučakana. V ozadju pa še nek otrok kriči. Pritisk je povsod.

NEŽA (*kriči*)

Izberi! Izberi! Izberi! Izberi! Izberi! Izberi! Izberi!

FLET

In kaj izbereš?

NEŽA

Ali nekaj popolnoma neumnega ali pa nekaj že preizkušenega. Včasih me je strah izbrati nekaj izven mojega karakterja. Na primer limono.

FLET

Nekateri imajo radi limono.

NEŽA

Jaz pa niti na okus limoninega sladoleda ne morem pomisliti.

FLET

Kaj pa bi izbrala, če bi izbirala v miru?

NEŽA

Dve kepici. Ena je nekaj oreščkastega. Oreh, lešnik, pistacija ali pa tudi kakšen piškotek in podobno. Druga kepica pa je nekaj sadnega. Večinoma borovnica.

FLET

Mogoče je problem v dilemi, v neskončno odprtih možnostih. Ampak če ne moreš izbrati sladoleda, kako lahko potem izbereš temo za pisanje, karakterje in besede?

NEŽA

Pritisk, ti pravim. Na koncu moraš samo nekaj izbrati. Če sploh hočeš sladoled.

FLET

A boš še malo čaja?

NEŽA

Ja, prosim.

Flet ji nalije še malo čaja.

NEŽA

Ko sem bila majhna, sva z dedkom hodila poleti na sladoled v mesto. Zmeraj sem izbrala okus modro nebo. Verjetno zaradi barve. Potem sem ga ravno ene trikrat polizala in sem ga želela zamenjati z dedkovim. Zdi se mi, da je to prispodoba mojega življenja. Nekaj začnem, po svoje, in potem ugotovim, da so druge stvari boljše, da so drugi boljši in želim menjati. Ves čas imam občutek, kot da so moje odločitve slabše.

FLET

Čakaj. In kaj si potem naredila s karakterji tistega fiktivnega ali nefiktivnega stanovanja?

NEŽA

Zamrznili so. Eden je pisal nekrologe kot študentsko delo, drugi je imel težave s prebavo, ena je umirala od menstrualnih bolečin, ena pa se je stresirala za izpite. Sploh nisem prišla do višanja najemnin, okvare hladilnika, plesni v tušu in pri oknih. Verjetno njihove biološke smeti še zmeraj stojijo na hodniku in se razgrajujejo.

FLET

Kdo pa jih mora odnesti ta mesec?

NEŽA

Mislím, da študent kemije. On ima kar urejene stvari. Veliko se uči. Ima pa precejšnje težave z zaprtostjo, ker je imel v preteklosti težave z anoreksijo in prenajedanjem. In so se te posledice prav zasidrale v njegovo življenje.

Ampak on je tista vrsta nevtralnega cimra. Včasih kaj pozabi narediti in ga je treba opomniti. Ni pa nikoli moteč. Kot da ga ni.

FLET

Kako pa mu je ime?

NEŽA

Nima imena. Med pisanjem sem zanj uporabljala črko C.

FLET

Kaj pa tip, ki se še išče?

NEŽA

On pa je tukaj velika enigma. Nekakšna antropomorfizacija vseh dilem vsakega študenta. Ugotovil je, da ne ve, kaj ga zanima pri 22-ih. Dela, ampak ne zares. Ima strah pred redno zaposlitvijo, ker si ne more predstavljati samo 30 dni dopusta v celem letu. Včasih ima dan, ko mu ni. In potem ostane v postelji. Ko pa imaš službo, si tega ne moreš ravno privoščiti. Odgovoren moraš postati, mislim, še bolj.

FLET

Predvidevam, da je on tisti, ki je velikokrat kriv za slabo stanje v fletu.

NEŽA

Morda res. Ker on je tisti, ki ne odnaša smeti in ne čisti kopalnice, tudi ko je na seznamu in tudi takrat, ko so ga že vsi opozorili. Jebe se mu za vse to. Kuhinjo pusti grozno razmetano. Nič ne pospravi. On samo biva. Tako kot plesen pod tušem. Ampak ni samo on kriv za vse. Krivda je tudi na A, B in C. Nekako ne znajo živeti skupaj.

FLET

In kaj narediš z njim na koncu?

NEŽA

Ne vem še. Načeloma vsi ostanejo, kjer so. Kljub temu da vmes vsi dobijo individualne ideje, da se bodo izselili in poiskali nekaj boljšega. Nekaj z nižjo najemnino. Ampak na koncu, ko se ne morejo dogovoriti niti za skupen sestanek, pred tem ugotovijo, da nimajo ravno izbire. Stanovanja so draga, grda, lokacije so še slabše. Njim gre sicer slabo, ampak vselej ne tako slabo. Saj veš, zmeraj je lahko še slabše. Vsak želi živeti v svojem stanovanju. Ampak ne morejo. Prisiljeni so ostati, vztrajati in se prilagajati.

FLET

Vprašanje pa je, kdaj se študentsko življenje konča.

NEŽA

Kdaj si sploh lahko privoščiš svoje stanovanje? Verjetno ne kot mlad zaposlen izgubljen človek. Ker kljub temu da delaš 260 dni na leto, nimaš dovolj denarja za najemnino, stroške, hrano – čeprav kupuješ v Lidlu in Hoferju. Kaj šele kakšne kavice ali izlet.

FLET

Ujet si.

NEŽA

Ujeti smo.

FLET

Ti tudi?

NEŽA

Jaz tudi.

FLET

Kaj pa dekleti v stanovanju?

NEŽA

Tudi onidve. Menstruacija, tipi, faks, telesna samopodoba, štipendij ni, slabo plačilo v strežbi. Kup nekaj problemov.

FLET

Ampak kaže, da veš, o čem pišeš.

NEŽA

Morda. Ampak se trenutno ne počutim tako, da bi lahko delila to zgodbo. Mogoče je to zgodba za neki drugi čas. Ali dan.

FLET

Mogoče jo boš dokončala, ko se boš tudi sama izselila.

NEŽA

Mogoče pa res. Mogoče bom takrat na koncu izselila tudi vse štiri like. Naj lastniki sami živijo v tistem stanovanju. Moji liki si zaslužijo nekaj več v teh občutljivih letih. Zaslužijo si mir in stalnost.

FLET

Mogoče pa zaradi tega nisi mogla pisati oziroma dokončati drame. Ker si vedela, da pišeš o resnici. Ker so kljub fiktivnim likom in fiktivnemu stanovanju problemi resnični. Nekatere živiš tudi sama.

NEŽA

Mogoče moram najprej preživeti, da bi lahko pisala o tem.

FLET

Ali pa se samo sprijazni z dejstvom, da pišeš o resnici. Za resnico. Da je tvoja drama kanal, medij iz vseh študentskih stanovanj na oder, v svet.

NEŽA

Mogoče moram izbrati sladoled z okusom resnice.

FLET

A bi še malo čaja?

9. poglavje: Popotnik nad meglenim morjem

Neža sama sredi noči sedi za mizo, na kateri se nahaja tudi gora knjig, energijskih pijač in ovojčkov čokoladic ter računalnik. Bere iz knjige.

NEŽA (*bere*)

²Ni te v glasu vetra, ne v razmetanosti gora,
ni te v cvetu, in če kličejo ptice, ne kličejo tebe,
ni te v goloti zemlje, ne v težkem vonju trave,
in če sadiš rože, da bi ti dišale, rože dišijo sebi,
in če zgradiš cesto, ti bo cesta pripovedovala o sebi,
in če postaviš dom, če ga napolniš s svojimi dragimi predmeti,
te bo nekega dne sprejel kot tujca
in predmeti bojo govorili sebi s svojim jezikom,
posmehljivim zate.

Neža zapre knjigo in jo položi na tla. Približa si računalnik. Tipka. Scrolla.

Študentska stanovanja.
Študentske sobe.
Stanovanjce, stanovanjce, kje si?
Stanovanja za študente.
Iščem cimra, a si to ti?
Stanovanja za mlade.
Stanovanja za mlade zaposlene.
Službe za mlade.
Kako se zaposliti?
Kako dobiti službo?
Ne-študentski servis.
Prva zaposlitev.
Borza.
Ryanair.
Razpis služb v galerijah.
Razpis služb v knjižnicah.
Kako postati stewardesa?
Lufthansa.
Magistrski program dramskega pisanja.
Magistrski program kreativnega pisanja.
Masters in Ireland.
Masters in France.
Apartments to rent in Dublin.
Taylor Swift concert tickets.
Borza.
Kako zaslužiti s kriptovalutami?
Študentska stanovanja.
YouTube.
Lana Del Rey.
Kako se odseliti nazaj domov?
Študentska stanovanja.
Eksistencialna kriza.
Kriza srednjih let.
Kriza mladih let.
Kriza.
Joga.
Študentska stanovanja.

² Odlomek iz pesmi Daneta Zajca: *Ni te*

Neža iz tal pobere knjigo, ki jo je prej brala. Poišče stran, na kateri je ostala.

Neža (*bere*)

³Nekega dne bojo stvari spremenile imena,
takrat bo kamen sovraštvo, veter groza,
cesta bo strah, ptice se ti bodo zabijale v čelo,
skeleče žeblje glasov, reka bo obup,
tvoji predmeti bodo tvoja krivda in tvoji tožniki.
Svet bo porušen. Svet bo brez imena.
Takrat ti bo moralo biti vseeno. Sedel boš v zapuščenem kotu.
Zaprl boš oči, da bi ničesar ne videl. Predvsem da bi ne videl
svoje zgubljenosti v zgubljenosti zumrlega sveta.

³ Odlomek iz pesmi Daneta Zajca: *Ni te*.

10. poglavje: Japonski most

Neža in Maj izdelujeta piškote. Na mizi imata ogromno modelčkov z božičnimi tematikami, čeprav ni zunaj prav nič božično, kaj šele zimsko vreme.

NEŽA

Ona ga je pogledala v oči.

MAJ

On ji je pogled vrnil.

NEŽA

Ona je imela na jeziku toliko misli, ki jih je želela deliti z njim.

MAJ

On je želel, da bi si delila pomisleke.

NEŽA

Ona je pred resnim pogovorom zmeraj imela velik cmok v grlu.

MAJ

O čem razmišljaš?

NEŽA

Zakaj misliš, da o nečem razmišljam?

MAJ

Ali je sploh mogoče ne razmišljati?

NEŽA

Ona mu je želela povedati, da sanja z odprtimi očmi. O drugem življenju. Drugem svetu. Drugi situaciji. Drugi priložnosti. Boljšem času. Boljših izkušnjah. Boljših razpoloženjih. Boljših idejah. Pa vendar ni rekla ničesar.

NEŽA

Morda pa razmišljam, da ne razmišljam.

MAJ

Kakorkoli.

NEŽA

Kakorkoli.

Maj je polizal žlico z maso za piškote.

NEŽA

A lahko ne počneš tega?

MAJ

Pa saj je čisto pri koncu.

NEŽA
A lahko ne?

Maj je odložil žlico.

MAJ
In potem je on sedel v tišini.

NEŽA
In potem je ona stala v tišini.

MAJ
Koliko časa se morajo peči?

NEŽA
Ne vem. Bova videla.

MAJ
Kako ne veš?

NEŽA
Ne vem.

MAJ
On ni več vedel, kaj naj reče.

NEŽA
Tudi ona ni vedela, ali naj kaj reče.

MAJ
Včasih tišina zna biti kar prijetna.

NEŽA
On je izrekel nekaj popolnoma butastega.

MAJ
On je izrekel nekaj popolnoma butastega.

NEŽA
Ona ni želela dati replike. Pa vendar jo je morala. Ona je bila na vrsti.

MAJ
Tišina. Nekoliko manj prijetna.

NEŽA
Tišina. Nekoliko manj prijetna.

MAJ
Potem pa ti bom povedal, kaj jaz razmišljam.

NEŽA

Kaj razmišljaš?

MAJ

Razmišljam, da bi nekaj spremenil.

NEŽA

Kaj na primer?

MAJ

Ne vem še. Ampak potrebujem spremembo.

NEŽA

Tudi jaz.

MAJ

Včasih imam občutek, da moram zaviti na stransko cesto.

NEŽA

Ona ni vedela, kaj je želel povedati.

MAJ

On je vedel, da ona ni razumela namiga.

NEŽA

Morda pa tokrat ni želela razumeti. Tudi to lahko šteje kot sprememba.

MAJ

Ampak glej, stvar je v tem, da nočem iti nazaj. Samo daleč daleč naprej. Tako kot tista cesta v Dolini smrti.

NEŽA

Ampak včasih je pot nazaj tudi naprej.

MAJ

On je vdihnil in izdihnil. On je želel spustiti vse, kar ga obremenjuje.

NEŽA

Ona je želela objeti vse, kar jo obremenjuje.

MAJ (*Neža ga pomotoma prekine*)

V bistvu ...

NEŽA (*pomotoma prekine Maja*)

Tudi jaz sem ...

Smeš.

NEŽA

Strah me je. Strah me je izreči na glas. Ker verjamem, da ko bom enkrat te besede izgovorila na glas, bodo prišle v svet in bodo postale del moje resničnosti.

MAJ

Ampak ideje pridejo v svet že v trenutku, ko prvič pomisliš nanje. Prepozno je. Ta misel, ki jo skrbno držiš zase, je že del tvoje resničnosti. V bistvu že biva v tem svetu. Vse okrog tebe. Kako je že ime tistemu filozofu-grofu?

NEŽA

Jakob von Uexküll?

MAJ

Okolje in okolica. Zmeraj si vpeta v to. Odločiti se samo moraš, kdaj se boš s tem sprijaznila.

Maj pristopi do nje.

MAJ

Torej?

NEŽA

Ti povem naslednjič.

MAJ

Torej bo naslednjič.

NEŽA

Torej bo zagotovo naslednjič.

Tišina. Svet se za trenutek ustavi.

MAJ

On jo je želel objeti.

NEŽA

Ona je želela, da bi jo sedaj objel.

MAJ

On je ni mogel objeti, ker je bila ona drugje.

NEŽA

Ona je vedela, da če bi ga objela, bi objemala duha. Prazen nič.

MAJ

Njega v bistvu sploh ni bilo tukaj.

NEŽA

Tudi nje ni bilo tukaj.

MAJ

Prav tako tudi nihče ni pekel božičnih piškotov sredi julija.

NEŽA

Ona se je tako vse bolj utapljala v sanjah. Z vsako lažjo je zabredla globlje. A zanjo je bila to resničnost, ki jo je v tistem času potrebovala. Ampak vedela je, da bo kmalu prišel čas za odhod. Odhod domov. V resničnost. Konec počitnic. Konec sanj.

MAJ

Čas je.

NEŽA

Čas za?

MAJ

Ona se je že večkrat poslovila od njega. V svoji glavi. Ali na glas v svoji sobi.

NEŽA

Ampak potem je on zmeraj prišel nazaj v njeno življenje, v njen miselni tok. Vendar pa ni vedel, da je tako reden gost.

MAJ

Ona je vedela, da mora končati to zgodbo. Ta dialog nima smiselnega konca. Morda pa je to ravno sprememba, ki jo potrebuje.

Maj je začel pospravljati kuhinjo.

Neža objame Maja, vendar on nato kot duh spolzi skozi njen objem. Neža ostane sama, nato se močno objame.

11. poglavje: The Great Wave off Kanagawa

Noč. Neža sedi v jedilnici. Kadi. Zvija tudi čike zana prej. Za takrat, ko se ji ne bo dalo. Čeprav uživa v tem procesu.

NEŽA

Spomnim se, da ko sem bila majhna, se je kot novost odprl YouTube. Z mami sva sedeli za velikim računalnikom onkraj dnevne sobe. Kazala mi je pesmi Robbieja Williamsa. Očitno je imel nekakšen vpliv na njeno generacijo, ker meni takrat ni bil všeč. V bistvu mi še sedaj ni pri srcu. No, takrat sem bila stara verjetno okrog 8 ali 9 let. Vprašala sem jo, zakaj so vse pesmi ljubezenske pesmi. Mami mi ji sicer to opazko zavrnila. Trdila je, da so nekatere pesmi tudi o prijateljstvu. In takrat sem kupila ta odgovor. Ampak ko sedaj razmišljam za nazaj ... Tudi pesmi o prijateljstvu so pesmi o ljubezni, vendar na drugačen način. Pesmi o sovraštvu so pesmi o pomanjkanju ljubezni. Pesmi o strahu so pesmi o pomanjkanju ali iskanju ljubezni. Pesmi o korenju so pesmi o ljubezni do korenja. In potem sem nekega dne med kajenjem vejpa (z okusom grozdja) v svoji sobi spoznala, da je človeštvo res mahnjeno na ljubezen. Še v moje pisanje se je pritihotapilo. Ljubezen do sočloveka, stanovanja, resnice, življenja, nihilizma, iskanja, svobode, užitka, ljubezen do ljubezni.

Mogoče pa je tudi odtujenost neke vrste ljubezen.

Na glas se začne predvajati pesem Feel Robbieja Williamsa. Neža se izpleše. Na koncu obleži na tleh.

NEŽA

Na to pesem sploh ne moreš plesati.

12. poglavje*: Babilonski stolp

Tema. Telefonski pogovor. Nekoliko manj šumenja kot v preteklih podobnih prizorih.

NEŽA

...

V torek imam zagovor diplome.

...

Ni panike.

Ne rabiš prit.

Saj to je itak zaprto.

...

Lahko gremo potem v soboto na kosilo.

...

Bom prišla domov, ja.

...

Boš imela potem čez vikend kaj časa?

...

Ne vem. Mogoče za sprehod in to.

Dolgo že nisva šle okrog jezera.

...

Ne vem, kaj bom.

Saj še imam čas.

...

A lahko prosim ne kričiš?

Se bova zmenili čez vikend.

Okej?

Nič še ni gotovo.

Lastnik je samo rekel, da se moramo izseliti do septembra.

Zdaj pa iščem nekaj novega.

...

Mami, vem, da je to čez en mesec.

A misliš, da se ne zavedam situacije?

...

Moram it.

Ti povem vse v soboto.

Prej še moram nekaj stvari urediti.

...

Šumenje narašča.

...

Pa kdo je rekel kaj glede tega?

...

A me sploh poslušáš?

...

Jaz ti rečem jabolka.

Ti pa rečeš hruške.

V bistvu.

Ti rečeš maline.

...

Prekinila ti bom.

Resno mislim.

...

Adijo!

13. poglavje: Gugalnica

Neža leži na tleh kuhinje z odprto buteljko belega vina. Rumeni muškata od Kobala.

NEŽA

včasih ko sem jezna si predstavljam
da lahko na skrivaj vstopim
v notranjost tvojega telesa

sprehajam se po tvojih dolgih venah
gledam grde eritrocite, ki plavajo

ampak ne vstopim do srca
ne udarjam ga s palico
ker tako bi se lahko zbudilo
in bilo za koga drugega
pustim ga mrtvega
in grem dalje

včasih ko sem jezna si predstavljam
da lahko na skrivaj vstopim
v notranjost tvojega stanovanja

sprehajam se po tvojih dolgih hodnikih
gledam grde slike na stenah

ampak ne vstopim v spalnico
ne uničujem postelje s palico
ker tako bi lahko kupil novo
boljšo za koga drugega
pustim jo v slabem stanju
in grem dalje

Neža vstane. Ugotovi, da je pijana. Obsedi na stolu. Jezna je. Razočarana je. Želi si natočiti še en kozarec vina, ko ugotovi, da je steklenica prazna. Ko želi buteljko odložiti nazaj, ji ta pade iz rok in se razbije. Neža začne jokati.

NEŽA

Si mu pisala? Nisi. A si mu povedala? Nisi. Si se soočila z mamo? Ji povedala resnico? Nisi. Ali si sama sprejela svojo resničnost? Nisi. Si poiskala novo službo? Si našla delo, ki ni v strežbi? Si se prijavila na magisterij? Nisi. Si zgolj 22 nedokončanih poglavij. Tako, kot so nedokončane tvoje pesmi, drame in tisoč romanov. »Sram te bodi.« Prav to bi rekla mama.

14. poglavje: Ljubimca

Pripravljanje študentskega zajtrka. Peka toastov z veliko sira. Čakanje na hladnejšo kavo. Neža se premika gor in dol po kuhinji. V roki ima zvezek s svojimi starimi pesmimi. Videti je dobre volje. Ponoči je dobro spala.

NEŽA

V enem izmed mnogih zaprašenih zvezkov sem našla staro zaprašeno pesem, ki jo je napisala zaprašena Jaz.
Naslov: *psa*.

predstavljam si
namišljen dialog
z mano
in z njim
z njim
ki si deli ime z mojim psom
poskušala
bi mu posredno povedati
da ima lep nasmeh
ki me spominja
na mojega
a ga ne maram
njegove najljubše knjige
so moje
njegove pesmi
prav tako
najljubši
junaki
zlobci
barve
števila
besede
v njem vidim
sebe
v njem vidim
nekaj znanega
nekaj
kar včasih sama pri sebi
nisem marala
pa sedaj ne vem
ali ga prav zato maram
ali pa morda maram sebe
več kot po navadi
nekoga maram
v vsakem primeru
to čutim
in to ni pogosto
to sem mu povedala
v moji glavi
še preden sem ga spoznala

v moji glavi
predstavljala sem si tudi
situacijo
ko mu razložim
da ima moj foter psa
ki je delno tudi moj
in mu je ime enako
kot njemu
čeprav si morda
na prvi pogled
nista podobna
pes
človek
lep človek
pes
ki nima penisa
ker ima umetno vagino
zaradi zdravstvenih težav
ledvičnih kamnov
živalskih bolezni
ampak
ne vem
kako to povedat
tipu
da si deli ime
s psom brez penisa
a v moji glavi
izgleda zabavno
po moje
ga prelije občutek
neprijetnosti
odtujenosti
groze
kaj za vraga
mi ta žena pravi
nekako tako
ampak potem se nasmehne
lepo nasmehne
se nalašč krohota
in jaz ga čutim
občutki so zdaj moji
skupaj se smejeva
skupaj si deliva
to neprijetnost
a sva vselej
skupaj
v moji glavi
a
porkamadona
kako bi odreagirai
ne bom nikoli izvedela
morda pa sta si vselej
podobna
on in pes
ker mi tudi pes ne odgovori
on pa ne odpiše

15. poglavje: Nočni ptiči

Neža in Maj sedita za kuhinjsko mizo in igrata remi.

NEŽA

Ona je sedela na svojem mestu.

MAJ

Tudi on je sedel na svojem mestu.

NEŽA

Na tretjem stolu je sedel slon. Nihče ga ni nagovoril.

MAJ

Mogoče pa ni bilo tretjega stola. Mogoče je slon stal za njegovim hrbtom in njej šepetal, kakšne karte ima njen nasprotnik.

NEŽA

Njen nasprotnik je imel dobre karte.

MAJ

Če nimaš sreče v kartah, potem imaš srečo v ljubezni.

NEŽA

Kaj, če želim oboje?

MAJ

Ne moreš imeti vsega.

Slon

Izbrati moraš. Prej ali slej.

NEŽA

Slaba sem v igrah s kartami, v igrah z žogo, spominskih igrah, tekmovanjih, igrah na karkoli.

MAJ

Ti si na vrsti. Odvrzi eno karto.

NEŽA

Mislim, da sem se zataknila.

MAJ

V kartah?

NEŽA

Ne. V tem poglavju. Napisala sem že romantičen prizor, pogovor o spremembah in slovo. Sedaj pa ne vem, kaj naj vključim v tega.

MAJ

Mogoče potrebuješ »vse bo okej« prizor.

NEŽA

Mogoče potrebujem prizor, v katerem se ne zgodi popolnoma nič.

MAJ

Prizor, v katerem se sanja?

Neža položi na mizo vse svoje karte.

NEŽA

Remi. Prizor za sanje.

MAJ

On je ponovno premešal karte.

NEŽA

Ona je iz kupčka potegnila jokerja.

MAJ

On je nato karte razdelil.

NEŽA

Ona je gledala v karte.

MAJ

On je gledal njo.

Neža in Maj nadaljujeta z igranjem remija. Neža je nekoliko zamišljena.

NEŽA

Nikoli nisem razumela te povezave. Ampak če se ne motim. Dama je poročena s kraljem, ampak njen skrivni ljubimec pa je pubec?

MAJ

A ni pubec mišljen kot nekdo, ki dela na dvorcu, v katerem živijo te karte?

NEŽA

Ampak kdo je potem as?

MAJ

Po moje kraljev svetovalec za ekonomsko-pravne zadeve?

NEŽA

To je zelo brezvezna funkcija. Jaz pravim, da je kraljevi čarovnik. Ker je lahko hkrati vreden ena ali pa deset. Kraljeva desna roka.

MAJ

Mogoče pa je njegova mama.

NEŽA

Zmeraj pozabim, kako se reče tistemu črnemu znaku.

MAJ

Pik?

NEŽA

Ne, drugemu.

MAJ

Križ.

NEŽA

Torej kraljica križev ima afero s kraljem kar.

MAJ

Zakaj imajo pri tebi vsi afere?

NEŽA

Da je bolj dramatično. Pikova sedmica pa želi postati dvorna dama, ampak mora delati v kuhinji.

MAJ

Mogoče pa dvojka iz kraljestva src hrepeni po potovanju.

NEŽA

Po morju. Poberi karto.

MAJ

In zmeraj, ko odvržeš na kup neuporabno karto, ji zapreš pot do sveta, do sanj. Pošlješ jo nazaj v škatlo, na njeno staro mesto.

NEŽA

In zmeraj čakaš na karto, ki te lahko reši. V bistvu pa je vse odvisno od sistema, ki si si ga zadal na začetku.

MAJ

V bistvu je zgolj od sistema odvisno, katera karta je primerna in katera ne.

NEŽA

Oprosti križeva trojka. Ampak si mi pomagala, da sem ponovno zmagala.

MAJ

A greva še eno?

NEŽA

Ona je sedaj razmišljala o igri.

MAJ

Ni več želela igrati. Samo sanjati.

NEŽA

Ona si je sedaj želela izmisliti vlogo za prav vsako izmed igralnih kart. Njen karakter. Stvari, ki jih sovraži.

MAJ

Ona je znala sanjati z odprtimi očmi.

NEŽA

Ona ga je pogledala. Se mu nasmehnila.

MAJ

On je že mešal karte in ji nasmeh vrnil.

NEŽA

Ona je samo želela vzeti zvezek in pisati. O kraljestvih, aferah, dramah, o faktorju, da ne glede na vlogo in vrednost kart, se vse vedno vrnejo v isto škatlo.

MAJ

Ona je imela toliko idej, o čemer bi lahko pisala. Morda je bila slaba v dejanskih igrah, ampak morebiti zato, ker je bila boljša v njihovem stvarjenju.

NEŽA

Ona je vedela, da mora najprej končati dramo, ki jo že piše. Ker ne želi še ene nedokončane pisarije.

MAJ

Ona je morala dokončati to poglavje.

NEŽA

V redu, ampak zadnjo rundo.

Maj razdeli karte. Zadnjič.

16. poglavje: Dante in Vergil v Peklu⁴

Neža in Flet imata čajanko. Tokrat imata na izbiro veliko različnih čajev. Ona je celo odprla piškote, ki se ravno v pravi meri stopijo v toplem čaju, če jih seveda ne namakaš predolgo.

FLET

Razmišljam, da bi tokrat poskusil limono. Zanalašč.

NEŽA

Jaz bom kar zeleni čaj japonska češnja.

FLET

Varna izbira ... Kako napreduješ? S pisanjem.

NEŽA

Premikam se.

FLET

To je pomembno. Ampak zakaj imam občutek, da je vse zgolj monolog. Ali dialog.

NEŽA

Ne bi rekla. Veliko stvari pride na plano.

FLET

Ampak manjka ti kolesje dejanja. Dogajanje.

NEŽA

Zakaj tako misliš?

FLET

Ker te poznam. Vem, da preveč razmišljaš.

NEŽA

A so lahko besede kolesje dogajanja?

FLET

Verjetno, ampak ne zmeraj. Imajo pa potencial.

NEŽA

Kakorkoli. Ne morem se v eni drami naučiti vsega. Tokrat se pač ukvarjam s prostorom.

FLET

In kako to počneš?

NEŽA

Pogovarjam se z njim.

Flet jo začudeno pogleda.

⁴ Pomislek avtorice med pisanjem: Ali se Pekel piše z malo ali veliko začetnico?

NEŽA

Razmišljala sem v smeri Ecovega sprehoda skozi gozd. Se pravi, da je pomembna ravno pot, to, kako hodiš skozi gozd, kaj počneš vmes in kaj opaziš. Mogoče hišica iz medenjakov zlobne čarovnice niti ni najpomembnejši detajl.

FLET

Pušcanje drobtinic?

NEŽA

Točno to. Ampak sedaj mislim, da sem porabila že vse drobtinice. Kuhanje, ležanje, sedenje, pripravlanje raznih napitkov, zgolj bivanje in zgolj ne-bivanje. Pospravljanje pa hranim za na konec. Kaj še sploh lahko počneš v prostoru?

FLET

Mogoče pa moraš zapustiti prostor, da lahko bolje vidiš. A nista tudi Janko in Metka pogledala skozi okno hišice iz medenjakov in sladkarij?

NEŽA

Ampak tista je imela streho iz čokolade, bombonov in sladkega marcipana. Pa še brez najemnine z visokimi stroški je bila.

FLET

Kaj pa tvoja druga drama? Tista, na katero nimaš popolnega vpliva.

NEŽA

Tista se šele povzpenja na dramski trikotnik. Nekoliko me je strah, kaj se bo zgodilo na vrhu.

FLET

Mogoče pa ima postdramsko strukturo.

NEŽA

Bolj strukturo začaranega kroga. Nisem še našla novega stanovanja. Na spletu je sicer kar nekaj ponudb, ampak ena je večja luknja od druge. Pa vsa so s cimri. Jaz pa bi rada samo malo miru. Eno leto brez prepirov glede smeti in teh bizarnih stvari. Ampak tukaj je spet nov voz. Že sedem let delam v strežbi. Ampak sem potem zmeraj tako utrujena in se ne morem učiti. In potem mi ne preostane veliko izbire, zaradi izobrazbe.

Samo kakšno smešno delo za 5 evrov na uro. Kar pa ni niti približno dovolj, da plačam vse položnice.

FLET

Mogoče pa je to tudi en način pogovora s prostorom. Da se ne pogovarjaš z njim, ker se ne moreš.

NEŽA

Ni čudno, da ne morem napisati drame, ki je dobro prostorsko premišljena. Če pa je prostor glavna težava.

FLET

A boš še piškot?

NEŽA

Ne. Prekinil si me.

FLET

Z namenom. Poglej od zunaj.

NEŽA

Mogoče bom vseeno piškot. Mislim, da je moj glavni problem to, da se prehitro navežem na nekaj. Predvsem na prostor. Sploh si ne morem predstavljati, da bi kdo naselil mojo sobo. Spal v moji postelji! O, ne, ne, ne.

FLET

Morda pa se moraš s tem besedilom ravno naučiti, kako se odvezati. Kako pustiti stvari, da bodo služili komu drugemu. Tvoji spomini bodo zmeraj pri tebi.

Neža pogleda v čajnik.

NEŽA

Ni več čaja. A se vidiva prihodnji teden?

FLET

Lahko, potem pa res grem.

NEŽA

Kam?

FLET

Menjat prostor.

17. poglavje: Varljivost podob

Neža na stari ponvi peče tofu. Vidi se, da je neučakana. Trmasti tofu se namreč ne želi zapeči do zlato rjave barve. Vmes strmi v svoj telefon.

NEŽA

smrt je že vselej
tukaj
že pred rojstvom
pademo
v še-ne
smrti
minevanja
epiloga
in v tem še-ne-ju
živimo
ob zajtrkovanj
joku
med tekom
v trgovini
na kavi
za zmeraj

jaz
vselej
vselej čakam
prežim
iščem
mislim
konec
konec prijateljevanj
obdobij
zgodovine
prostorov

čakam apokalipso
pesimizem in pol
ni možnosti
za mlade
dandanes
nihče več
ne želi umreti
iti v pokoj
plesati
piti čaj
sedeti v miru
vsi
samo čakajo
vampirjev ugriz

vsi
želijo nesmrtno telo
nesmrten ego
lajf
z iluzijami
brez dela
vikend
v postelji
brez stresa
a nihče
ne želi iti peš
na svoj pogreb

na koncu
koncev
ko smo že pokopani
zažgani
ali strašimo
dosežemo neskončnost
slovnično
postanemo večni
mrtev
in pokojnik
sta še vselej
živa

Smrad. Dim. Tofu se je preveč zapregel. Preskočil je stopnjo zlato rjave barve in se obarval v črno.

NEŽA
Fak.

18. poglavje*: Menih na obali

Tema. Telefonski pogovor. Nekoliko manj šumenja kot v preteklih podobnih prizorih.

NEŽA

Hej, mami.

...

Diplomirala sem.

Sedaj nimam več naziva gimnazijske maturantke.

Sicer pa nisem nič kaj bolj zaposljiva kot pred tem. *(smeš)*

...

Oprosti, ker mi je smešno.

Saj v bistvu niti ni.

Bolj tragikomično.

Kakorkoli.

A še velja za soboto?

...

Kako ne?

...

A res ne moreš prestaviti tega?

...

Jaz bom prišla vseeno.

...

Kaj pa v nedeljo?

...

Izlet.

Pa res.

...

No, upam, da se vidiva v soboto.

...

Lepo bodi.

Pisk. Konec klica.

19. poglavje: Galerija Louvre

Neža pospravlja in čisti kuhinjo z najcenejšimi čistili. Ni si želela nadeti rokavic, čeprav ve, da ji bodo čistila posušila kožo na dlaneh.

NEŽA

Potrebujem poglavje za avtorefleksijo. Poglavje, v katerem postane jasno vse. Poglavje, v katerem vsem oznanim, da sem egoistični pesimist. Da se samo meni nikdar ne zgodi nekaj velikega, nekaj nadpovprečnega. Morda bi bilo to izven mojega karakterja. Mogoče pa je moj lik zgolj ta stranski, brez velike zgodbe ali velikih podvigov.

Z mokrimi rokami išče list papirja, da bi si nekaj napisala. Ideje hitro odletijo naprej, če jih pravočasno ne ujameš. Ker ne najde papirja, vzame bele papirnate krožnike, na katere začne pisati.

FLET

Tokrat ji je uspelo ujeti trenutek.

MAJ

Podobno, kot je v otroštvu lovila metulje z mrežo.

FLET

In vse je tudi spustila.

Neža konča s pisanjem in se obrne. Za njo v jedilnem predelu kuhinje sedita Flet in Maj. Čudno. Neža postane zmedena.

NEŽA

Kaj počneta tukaj? Kako sta sploh prišla sem?

MAJ

Ti si naju spustila noter. Mar se ne spomniš?

NEŽA

Ne. Že dobre pol ure sem v čiščenju kuhinje.

FLET

V resnici sva sama vdrla noter. Ampak nisi imela tako trdno zaprtih vrat.

NEŽA

V stanovanje?

FLET

V dramsko strukturo.

NEŽA

Ej! Ne moreta kar tega početi. Tudi če je krhka struktura, je to še zmeraj moj monolog. A res ne moreta počakati na svoji poglavji?

MAJ

Lahko bi. Pa nisva.

NEŽA

In kaj hočeta?

FLET

Zaželela si si refleksivno poglavje. Pa sva prišla.

Maj odpre vrata hladilnika.

MAJ

A bo kdo pivo?

NEŽA

Sploh nimam piva v hladilniku.

MAJ

Seveda ga imaš. V tem poglavju ga imaš.

FLET

Jaz bi temno, če je.

MAJ

Seveda. Neža?

Maj poda pločevinko piva Fletu. Eno vzame tudi zase. Prav tako temno.

NEŽA

Ne bom piva. Od kdaj pa se vidva pogovarjata?

FLET

Od tega poglavja naprej.

MAJ

Dejansko bi morala več hengat. Zakaj naju nikdar prej nisi predstavila?

FLET

Se strinjam. Lahko bi kdaj kakšen piknik organizirali. Vrgli kaj na žar.

MAJ

Uuu, dobra ideja, stari. Pa moj foter je pred kratkim kupil nek tak poseben picopek, ki ti speče pico v eni minuti.

FLET

Noro. Res se moramo dogovoriti za naslednji vikend, če bo lepo vreme.

NEŽA

Samo malo. Ne bom niti vrtala v razloge, kako je prišlo do tega momenta bondanja. Pa tudi vajina karakterja sta nekaj popolnoma drugega, kot sem napisala.

FLET

Vse je zgolj interpretacija.

MAJ

In nadinterpretacija. Eco bi rekel overinterpretation.

NEŽA

To sem pa brala. Ampak to ni sedaj pomembno. Zanima me samo, kako sta lahko prišla v drugo strukturo in predvsem zakaj sta podrla strukturo, ki sem jo gradila nekaj mesecev.

FLET

Postmodernizem.

MAJ

V bistvu sva te prišla opozorit v zadnji monolog.

NEŽA

Glede?

MAJ

Glede konca.

FLET

Marsikdo ti bo rekel, da konec ni tako pomemben, da je pomembno zgolj prvo poglavje, ki mora biti udarno. Nekdo drug bo rekel, da so nadvse pomembne besede, s katerimi otvoriš literarno delo. Midva pa sva te prišla opozorit, da je tudi konec pomemben.

MAJ

Ampak najpomembnejši pa so v resnici presledki med besedami, skozi celotno pisanje. Trenutki, ko pustiš bralca ...

FLET

Ali gledalcu.

MAJ

Ali gledalcu. Dihati. Razmišljati.

FLET

Čas za refleksijo.

MAJ

Ne potrebuješ poglavja za refleksijo. Vsak presledek mora biti refleksija.

FLET

Če hočeš, seveda.

MAJ

Tako je, če hočeš.

NEŽA

Hvala. Cenim, da sta poskušala ustvariti nekakšen hibrid iz mojega pisanja. Ampak naprej moram sama. To je vselej še moj monolog.

MAJ

A lahko ostaneva?

NEŽA

Kje? Mislim. Kdaj?

MAJ

Ko boš imela monolog.

NEŽA

Ampak ravno point monologa je, da je solo. Tako kot solo potovanje ni več monolog, če spoznaš v Čikagu kul Nemca in z njim nadaljuješ pot.

FLET

Ampak v bistvu je vse solo ali mono. Zmeraj se zbudiš sam in prav tako tudi zaspis sam. In to ni več aristoteljanska dramska struktura. Tako da imaš lahko monolog z dvema opazovalcema.

MAJ

O čem pa si želela govoriti?

NEŽA

Hotela sem govoriti o stabilnosti oziroma nekakšni bazi, iz katere izhajaš. O temeljih, morebiti.

FLET

Brez trdnih temeljev ni trdne hiše.

MAJ

Kaj pa, če ne gradiš hiše?

NEŽA

Tudi za dramo potrebujem temelje. Nekaj, iz česa izhajam.

MAJ

Mogoče pa ni stvar v trdnih temeljih. Kaj, če gradiš hišo iz oblakov?

FLET

Zakaj bi kdo gradil takšno hišo?

NEŽA

Prosim, razloži.

MAJ

Razmišljal sem bolj v smeri, da so včasih ideje tako močne, da ne rabijo opore. Lahko zgolj lebdijo v zraku. In preprosto so.

FLET

Verjetno so iz podobnih sestavin sestavljena čustva.

Flet pogleda Nežo in Maja.

NEŽA

To je neumno.

MAJ

V redu. Imej svoj monolog. Bova tiho.

NEŽA

Zdaj sta že zamajala temelje moje drame. Tako da jo moram postaviti nazaj na noge, po potresu.

FLET

Si kdaj razmišljala, da je stabilnost v tem okolju predvsem povezana s prebivališčem. S tem, da imaš svoj dom. Da ne plačuješ najemnine milijon let, ne moreš pa niti prebarvati sten v spalnici. Ali menjati pohištva. Ali pa se izogniti strahu, da te lahko vsak trenutek vržejo ven iz stanovanja?

MAJ

Imeti svoj prostor je baza v tem primeru.

NEŽA

Prav. Potem pa ga upoštevajta.

Neža poda Maju in Fletu roko.

NEŽA

Hvala za obisk. Lep dan še naprej.

20. poglavje: Otok mrtvih

Neža in Flet zavijata čajne skodelice v časopisni papir in jih pospravljata v škatlo. Neža pokaže turkizno modro skodelico.

NEŽA

A se spomniš te skodelice? Iz nje sem zmeraj pila metin čaj, ko me je boled trebuh ali pa sem imela menstrualne krče.

Flet vzame v roke eno izmed skodelic.

FLET

Iz te pa sva pila zeleni čaj jasmin, potem ko si izvedela novico, da se boste morale izseliti iz stanovanja.

Neža pokaže naslednjo skodelico.

NEŽA

Uuu, to pa sem dobila od babice.

Flet vzame v roke star časopisni papir.

FLET

Katera skodelica si zasluži biti zavita v osmrtnice?

NEŽA

Tista z rožicami. Ne maram je. Čudno obliko ročaja ima.

FLET

Res je čudne oblike. Kaj pa ta? (*Flet pokaže na veliko skodelico bordo rdeče barve.*)

NEŽA

Ta je bila že tukaj, ko sem se vselila. Ampak jo bom vzela s seboj, za spomin.

Neža vzame Fletu iz roke skodelico.

FLET

Ni prav, da mi kradeš.

NEŽA

Sploh nisi vedel, da je tvoja, dokler nisi vprašal.

FLET

Vseeno predstavlja del mojega karakterja. Mogoče nezaveden.

NEŽA

V redu, naj ti bo. Karakterja pa res ne želim uničiti.

Neža vrne skodelico v omaro. Nekoliko se obotavlja in čaka na besede: »V redu, lahko jo imaš.« Vendar zaman.

FLET

Neža, a me boš pogrešala?

NEŽA

Seveda. Predvsem zasebnost. Visoke stropne. Majhno kopalnico, ki sem jo sovražila vsak dan. Preveč prahu. Ideje, ki sem jih nabrala tukaj. Pa tudi omejen prostor za preveč skodelic za čaje.

FLET

Ampak sedaj moraš naprej. K novim čajankam.

NEŽA

Zmeraj, ko bom šla mimo, bom pogledala skozi svoje okno. Navezala sem se nate. In na vse najine pogovore.

FLET

Ravno zato je sedaj pravi čas, da narediš premik. V novi prostor. Premik k novim zgodbam.

NEŽA

Res bom zmeraj namenila pogled temu oknu, ki gleda na ulico, avtobusno postajo in gledališče v ozadju.

FLET

Prav, prav. Ti verjamem. Povej mi raje, a si končala dramo?

NEŽA

Misliš tisto o stanovanju in štirih študentih? Ja, končala sem jo.

FLET

In kaj se zgodi na koncu?

NEŽA

Na koncu se izselijo. Ampak ne zaradi česa slabega. Tudi sprti niso ostali. Ampak zato, ker je včasih ravno boj za preživetje v obliki odhoda. Kot premik.

FLET

Tako kot ti?

NEŽA

Jaz sem morala iti, nisem imela priložnosti. Oni so se odločili sami. No, saj sem se tudi jaz. Vendar na drugačen način.

FLET

In kaj boš sedaj?

NEŽA

Preveč sprašuješ. Odgovorila sem na vprašanje konca v svoji drami, medtem ko se ta drama v realnosti še zmeraj odvija. Ni še čas za konec. Mogoče prvi odmor.

FLET

To bo dolga predstava.

NEŽA

Tak je namen ... Izvoli (*Neža poda Fletu skodelico svetlo zelene barve*). Za spomin name.

FLET

Sedaj moraš reči samo še nekaj osladnega, da lahko jaz potem odvrnem nekaj osladnega nazaj.

NEŽA

Daj, da ne bom bruhala.

FLET

Resno. Selitev ni nekaj, kar počneš vsak dan.

NEŽA

Nikamor se ne selim. Še zmeraj sem tukaj, samo svoje stvari prenašam v drug prostor.

21. poglavje: Zadnja večerja

Neža in Maj sedita za kubinjsko mizo. Tokrat je tudi stanovanje drugačno, prazno, izpraznjeno. Brez dodatkov, ki prostor naredijo človeški. Zgolj osnovni kosi pohištva.

NEŽA

Ona je bila sama s seboj.

MAJ

Videlo se je, da je želela biti sama.

NEŽA

Vendar je vseeno upala, da jo bo zmotil.

MAJ

On je vedel, da jo mora zmotiti. Še zadnjič.

NEŽA

Tišina.

MAJ

Tišina.

NEŽA

Tišina.

MAJ

On se je odločil, da je mogoče najbolje, da jo zmoti tako, da je ne zmoti.

NEŽA

Ona si je tokrat resnično želela samote.

MAJ

On je vedel, da se tokrat ni pretvarjala.

Maj se približa Neži, vendar se ona umakne.

NEŽA

Naprej moram.

MAJ

V redu. Bom šel. Oprosti.

NEŽA

Ona je vedela, da mora čim prej končati to zgodbo. Čeprav kritiki po navadi kritizirajo njene hitre konce.

Nihče pa ni pomislil, da so konci hitri z namenom. Po navadi so najbolj boleči. Tako kot odstranjevanje obliža. Če ga odstranjuješ počasi, je bolečina stalna. Kmalu se navadiš nanjo in se je ne zavedaš več. Če pa ga odstraniš hitro, je tudi bolečina le stvar trenutka.

MAJ

On je vedel, da je sedaj tisti trenutek. Ko bo treba odstraniti obliž.

NEŽA

Tudi ona je vedela, da je nastopil čas.

MAJ

Ona je morala iti. On pa je moral ostati. Nekakšna menjava pozicij. Vendarle ga je ona napisala. In vse to je njena zgodba. On je le lik v njeni drami. Neža je še za trenutek obsedela na stolu. Vdihnila je vse spomine, ideje in izkušnje ter izdihnila vse stvari, ki jih je želela pustiti za seboj. Tik pred odhodom je še enkrat pogledala v prazne predale v kuhinji. Še zadnjič je svoj pogled usmerila skozi okno, kjer je za avtobusnim postajališčem še zmeraj stalo gledališče. Nato je z mize vzela svojo sprintano dramo in zapustila stanovanje.

Neža zapusti stanovanje.

MAJ

Za njo so na kuhinjski mizi ostali samo še ključi tega ljubljenege, čeprav problematičnega stanovanja.

Maj se usede za mizo in gleda skozi okno.

22. poglavje: Saturn požira svojega sina

Najmočnejša luč, ki jo gledališče premore. Najmočnejša jutranja svetloba. Sonce, ki te zaslepi, če predolgo zreš vanj. Čas za resnico. Neža sedi na domači gugalnici, pred vhodom v hišo, čeprav ima ključ. Telefonski klic. Dolgo zvonjenje, preden se oseba na drugi strani telefonske linije oglasi.

NEŽA

Hej, mami.

...

Doma sem.

V bistvu bom še kar nekaj časa ostala doma.

...

...

...

Svetloba še naprej osvetljuje oder. Čeprav ne slišimo več telefonskega pogovora, ta še zmeraj poteka. Neža nato pobere vse svoje stvari in stopi v notranjost hiše. Mogoče je še zmeraj zgolj del sanj nekega metulja ali pa bo morda ravno to prvo noč, v svoji domači postelji, sanjala, da je metulj. Da lahko lahkotno plapolata v zraku, skozi park, mimo dreves, ribnika. Morda na koncu niti ni tako zelo pomembno, kdo sanja koga ali kdo je sanjan. Morda je edina pomembna informacija ta, da se nekdo nekam premika. Kakor je tudi rekel Flet v 8. poglavju: včasih je premik nazaj tudi premik naprej.

Konec drame.

Vendar to še ne pomeni, da je konec sanj.

Avtoportret
nevidne hiše
ali kako je
pozvonilo, ko
me ni bilo doma

Ajda Pirtovšek

DRAMATIS PERSONAE

KRAS

Nežen, občutljiv, drobcen in skromen fant, poln domišljije; skorajda izgleda podhranjen, ne le ljubezni. Med to dramo ne živi skupaj z mamo v majhni hiški v vasi Trepetlika. Če bi bilo vse to spisano nekoliko prej, bi to držalo kot pribito. Kras si ne predstavlja, kako izgleda, ker se še nikoli ni videl v ogledalu. Če bi me prosil, da mu ga opišem, bi bila prva omenjena stvar svetla lisa na sredi temnega lasišča. Del lasišča, ki je mislil, da pripada nekemu drugemu ali pa je pobegnil od nekoga drugega in zdaj prebiva na njem. Njegovo ime izhaja iz starega ljudskega izraza za kamen.

BIZON

Kras ima Bizona. Dela mu družbo, ko še sam ne ve, da jo potrebuje.

TREPETLIKA

Hitro rastoče listopadno drevo visoke in vitke rasti. V vetru trepetajoči listi dobijo jeseni lepo oranžno rumeno barvo. Gre za zelo skromno drevesno vrsto, ki ji ustrezajo bolj mokra, občasno poplavljen tla. Trepetlika je drevo, ki v ljudski mitologiji nosi pomensko dvojnost in predstavlja obenem dobro in slabo. V poganski magiji se je uporabljala za odganjanje zla in za zaščito, bila pa je tudi prevodnik v svet mrtvih. V ljudskem zdravilstvu je bila visoko cenjena in je veljala za zdravilo vseh tegob. Vsi zdravilni deli se uporabljajo kot tinkture, čaji in mazila, še posebno veliko hranilnih in zdravilnih snovi pa se nahaja v njenem lubju, iz katerega so bili narejeni različni antibiotiki in tudi prvi aspirin.

Prav tako vas, v kateri je Kras prebival z mamo ter kjer še zdaj prebiva hiša.

STARA ČUMNA

Ena izmed oskrbnic Čumnate.

MOŽ Z LISO NA GLAVI

So stvari, ki jih moraš v življenju sprejeti in ne komplicirati.

ČAS

Od sedemsto dvainštirideset do neskončno.

KRAJ

Odvisno, kdaj, odvisno, kdo, odvisno, kako, odvisno, zakaj.

Recimo, da je Trepetlika še vedno tako domača in soba še vedno spreminja barve.

Recimo, da potem drži, da se lahko znajdeš kjerkoli, kamor ti misli zaidejo, ko razmišljaš, kaj vse še je.

PRVIČ, mogoče zadnjič

Polje sončnic, prvi pomladni dan, mamin rojstni dan, rojstni dan pomladi, sončnično polje

plavi lasje ti plapolajo v vetru miže te še vedno vidim kako se počasi spreminjaš v blato skrivaš se bolje kot oblaki na ta lep sončen dan včeraj je deževalo danes pa že sije in ne zmorem gledati ker me slepi zato štejem in čakam da lahko preštejem svetlobna leta ki si jih naredila v tem času

Sedemsto dvainštirideset, sedemsto triinštirideset, sedemsto štiriinštirideset-

miže te še vedno vidim stopam po zemlji ki se vdira in golta smeh jok bolje smeh kot jok pa ni vedno nujno jokati se je veliko težje in pogumno

Sedemsto petinštirideset, sedemsto šestinštirideset-

ko bi se le dalo vedeti kaj me stane da me ne vleče k tlom da jaz ne porivam tal iščem te pa te ne najdem ker se zливаš z vsem kar ti je dano in ni v zemljo zakopano in nikoli ne bo in ti ne boš ker si preveč za ta blatna turobna tla kot si rekla sama in sem si zapomnil da imaš rada višave in da te tja vleče sem si zapomnil da bom priden in da ni lepo trgati rož sem si zapomnil ker se ne ubija zato da bi dajal in ker se kar ubiješ ne povrne in ne raste sem si zapomnil da je življenju potreben prostor ki pa ga ti nimaš sem si zapomnil pa sem ti ga dal in štejem ti korake ki so vedno bolj izmuzljivi

Sedemsto sedeminštirideset, sedemsto osemninštirideset-

zakaj si se ustavila sredi polja nimaš pravice biti središče pojdi na stran sončnica si lahko le če se tako rodiš če zahtevaš od sebe biti nekaj kar nisi potem začneš veneti in zgriješ mrak te ovije in ne pozabi da po mlečni cesti lahko stopaš le bosih nog

Sedemsto devetinštirideset-

pohodil sem mravljo ko si šla obljubil sem ti da jih ne bom nikoli pa je bila izjema obljubil sem ti da ne bom nikoli pa je bilo iz nuje sem pomislil da je na mlečni cesti vse belo kot mleko torej so mravlje tam bele torej mravlje tam stopajo drugače gradijo drugačna mravljišča in ubirajo drugačne poti na mlečni cesti se mravelj ne da pohoditi one pohodijo tebe

Drugič, mogoče prvič, mogoče sploh ne, mogoče le mlečni zob

Soba, ki je bela.

Soba, ki ima stene, ki so bele, in okna, ki so prav tako bela.

Okna, ki so prav tako bela, so zakrita z zavesami, ki so bele.

Zavese, ki so bele, segajo do tal, ki so bela.

Na tleh, ki so bela, leži preproga, ki je bela.

Ob preprogi, ki je bela, na drugi strani od oken, ki so bela, in zaves, ki so bele, je postavljena postelja, ki je bela. Na postelji, ki je bela, rjuhe, ki so bele, in vzglavnik, ki je bel.

Med rjuhami, ki so bele, in na vzglavniku, ki je bel, leži Kras v beli halji.

Kras v beli halji belo sanja.

Belo sanja, dokler ne sanja več.

Ko ne sanja več, se zbudi z okusom po mleku.

Ko se zbudi z okusom po mleku, v zobu začuti bele mravljinke.

Ko v zobu začuti bele mravljinke, v sobo vstopi Bizon v beli zdravniški halji.

KRAS

Mravlje so mi zlezele v usta.

Kako?

KRAS

Ne vem. Zob se mi maje.

Koliko ti jih ga ruva?

KRAS

Sedemsto petdeset.

Z mravljami je kot s problemi.
Če se delaš, da jih ni,
se jih bo kaj kmalu pojavilo še več.

KRAS

Doma imam mravljišče.

Ali si se ga že kdaj poskusil dotakniti?
Dregati vanj, dokler se kaj ni konkretno premaknilo?

KRAS

Mama pravi, da se ne splača.

Včasih ko kakšnega načneš in potrpežljivo počakaš,
lahko opazuješ,
kako se na istem mestu zgradi
in utrdi nov veliko močnejši.

KRAS

Zakaj bi si želel podirati mravljišča?

Zob.
Zob ti bo izpadel.

KRAS

Nikoli mi še ni.

Prvi mlečni zob?

KRAS

Mama je rekla, da sem pozen.
Čeprav jo po navadi čakam jaz.

Pa čakanje vedno dočaka?

KRAS

Še vedno je prišla.

In kaj če se je mravljišče podrlo?

KRAS

Potem se bo spet zgradilo.

In če je mravljišče tvoje, in ne od mravelj?

KRAS

Ne znam graditi mravljišča.

Kras izgublja okus po mleku.

Se boš pa naučil.
Misliš, da vsi znamo vse že od začetka?

Kras pogleda čez sobo, ki je bela z belimi stenami.

Pogleda skozi okno, ki je belo, in preko nekoliko zakritih zavses, ki so bele.

KRAS

Nisva v Trepetliki.

Gozd. Ni Trepetlik. Ni Trepetlika. Ni trepeta. Mogoče le malo.

Ne, nisi.

KRAS

Zakaj?

Malo spremembe.

KRAS

Boli.

Včasih je dobro.

KRAS

Ni.

Včasih je nujno.

Zob me boli.

Sprememba.

KRAS

Kje je mama?

Solzica

Sprememba te boli.

KRAS

Kje je moja mama?

Spremembe včasih zglejajo nevarnejše, kot so v resnici.

Včasih te kljub temu ali pa še ravno zato premamijo.

Mamo je mamilo.

Solzice

KRAS

Mame nič ne mami. Mama meni mami.

Rad bi vedel, kje je.

Včasih je treba biti potrpežljiv.

Solze

KRAS

Mučno mi je.

Tudi njej je bilo.

Si kdaj pomislil, da se tudi mame izmučijo?

KRAS

Mučen mi je tale pogovor.

Izmučena se je izmučila.

KRAS

Kam pa gre izmučeno, ko se izmuči?

Izmučeno se omami.

KRAS

Izmučeno gre k mami?

Ne, mama gre.

KRAS

In kdaj pride?

Redko, mogoče ne.

Krasu izpade prvi mlečni zob.

Mlečni zob, ki mu izpade, je bel. Bel kot mleko. Mlečni zob.

Kras izgubi okus po mleku.

Prvi mlečni zob.

STARA ČUMNA:

Ga boš dal pod vzglavnik?

KRAS

Mogoče ne.

STARA ČUMNA:

Zobna miška ti ga izmakne, ko spiš. Če si priden, dobiš darilce.

KRAS

Ne spim.

STARA ČUMNA:

Brin, če boš ves čas kuhal tako mulo, ne boš nič dobrega nakuhal.

KRAS

Niti nisem lačen.

STARA ČUMNA:

Sploh pa ne ješ dovolj. In nisi bil zunaj že od-

KRAS

Odkar ne najdem mame.

STARA ČUMNA:

Pozno je že. Spočij se, z zobkom pa naredi, kar hočeš.

Stara Čumna odide.

Sedemsto enainpetdeset, sedemsto dvainpetdeset, sedemsto triinpetdeset-

*Kras skoči iz postelje in si natakne copate.
Prisloni se na okno in utre pogled v gosti mrak.
Gozdni mrak.*

Sedemsto štiriinpetdeset-

*Temno je kot v rogu.
Kras je lahek, zato so njegovi koraki neslišni.
Odpri vrata sobe in se razgleda po hodniku.
Dolg temačen hodnik, na katerem prebiva veliko vrat.
Po tiho zapre vrata sobe, na katerih je na veliko napisana številka **sedemsto petinpetdeset**, in se odpravi.
Po tiho se sprehaja po veliki Čumnati, ki je ni in ni konca. Človek se zlahka izgubi v njej.
Če bi vam jo bilo treba podrobneje opisati, bi bila prva navržena beseda labirint.
Labirint z ogromno vrati, ki vodijo v enake sobe kot tista, ki zdaj ni več cela bela in je le dolgočasna.
Čumnata se nahaja sredi gozda, sredi travnika, sredi ničesar drugega, sredi sveta, a v bistvu na robu.
Če pogledaš drugače, z drugačnimi očmi ali pa zamižiš, se obrneš in spet pogledaš, se ti zazdi, da se pravzaprav nahaja na robu vsega. Na robu gozda, na robu sveta, na robu živcev.
Pa čeprav je tako robna, je okrogla celota. V tem je podobna mami.*

Vhod v Čumnato je največji zalogaj. Podnevi in ponoči je zastražen kar s tremi Čumnami, ki so oprezne, kot je oprezen lačen sokol ali ris.

Kam pa kam?

KRAS
Se ne dam.

Nihče ni rekel, da se moraš.

KRAS
Ravno vsi.

Krivi res niso.

KRAS
Me ne zanima.

Si že kdaj pomislil, da ti lahko nek kraj
da veliko več, kot pričakuješ.

KRAS
Nekateri kraji so zato, da so nevarni in neprijetni.

Če boš za varno smatral samo svojo Trepetliko,
potem nikoli ne boš nehal trepetati.

KRAS
Dovolj imam skrivalnic.

Štej naprej.

KRAS

Rekla je, naj štejem do neskončno.

Ko boš naredil dovolj korakov,
jih mogoče ne bo treba več šteti.

KRAS

Noge me bolijo.

Rasteš.

sedel sem tam in čakal da se vrneš čaj je bil še vroč ko si šla prevroč za prepah ki je ostal za teboj pa je pihnilo enkrat in treščilo dvakrat in mislim da so ti solze tekle preden se je vse zgodilo

Trepetlika krvavi.
Jemlješ ji smolo in jo lepiš
nase.
Smola polzi, lahko je kamen.

Kako pogrešajo hiše?

Pazi se, da ne zaiđeš, ko ti
ni treba.

Trepetlika
ne

pozdravi.

Trepetlika
le šumi in
trepeče.

Trepetlika
je ranjena.

Trepetlika
krvavi.

Tam stojim in jo gledam.

Gleda me in me vabi.

Ko si enkrat rečeš, da je bilo dovolj,
trepetlika to razume.

Ti si dobro drevo.

Vedno pogleda in vedno odide.

Brez sončnic,
le smola
Trepetlika v barvah jantarija
Vedno je pogumna
beseda.

Lahko dobro ubija?

Avtoportret nevidne hiše

Vedno ko greš mimo trepetlike, listi zašumijo, zatrepčejejo, odzdravijo in ti

tako zaželjivo srečno pot.

Ko hiša pogreša, se ne razjoče.
Ko hiša pogreša, jo pozabiš.
Pazi, da ne zaiđeš, ko te pogleda.
Vedno ne pride.
Vedno se izide.
Mogoče se ne.
Vedno je pogumna beseda.

Nisem pozabil in hiša nekje je.
Zaide korak, hiša, oblak.

Ko je
Trepetliki
mučno,
hiše je.
Hiše ni.

Kako naj kdo pride, če ne morem pozvoniti na zvonec?

Nisem odšel, hiša je šla.

Ko pridem nazaj, imam jantarjevo kri.

Soba, ki je bila sprva bela in nato le dolgočasna.

Soba, ki sedaj ni niti bela niti dolgočasna.

Soba, ki je rdeča.

Soba, ki ima stene, ki so rdeče, in okna, ki so prav tako rdeča.

Okna, ki so prav tako rdeča, so nekoliko zakrita z zavesami, ki so rdeče.

Zavese, ki so rdeče, segajo do tal, ki so rdeča.

Na tleh, ki so rdeča, leži preproga, ki je rdeča.

Ob preprogi, ki je rdeča, na drugi strani od oken, ki so rdeča, in zaves, ki so rdeče, je postavljena postelja, ki je rdeča.

Na postelji, ki je rdeča, rjuhe, ki so rdeče, in vzglavnik, ki je rdeč.

Ob robu postelje, ki je rdeča, sedi Kras v rdeči halji.

Kras v rdeči halji rdeče gleda.

Rdeče gleda v rdeč karton, na katerem z rdečim nekaj piše.

Z rdečim pogledom se obrne k bizonu, ki mu prefinjeno in počasi jemlje kri.

Okusi kovino.

KRAS

Kako naj kdo pride, če ne morem pozvoniti na zvonec?

Smola.

KRAS

Kri dreves.

Tvoja smola teče skozi tebe.

KRAS

Nisem drevo.

Še vedno rasteš.

KRAS

Še vedno čakam.

Včasih je vljudnost nesramna.

KRAS

Torej dobro ubija?

Če zlobno lahko zdravi.

KRAS

Če je življenje tukaj samo zato, da jemlje, potem upam, da je smrt prijaznejša.

*Bizon Krasu iz kože izrije iglo.
Krasa zaskeli.*

Trepetlikina kri ni ne čista ne umazana.

KRAS

Ta kri je moja smola.

Lepljiva in neprijetna,
ampak včasih nujno potrebna.

KRAS

Smola ali kri?

Odvisno, kdo sprašuje.

KRAS

Jaz po mami.

Življenje niso skrivalnice.

KRAS

Saj se ne igram več.

Šteješ z zaprtimi očmi.

KRAS

Stečem.

*Vhod v Čumnato je največji zalogaj. Podnevi in ponoči je zastražen kar s tremi Čumnami, ki so oprezne, kot je oprezen lačen sokol ali ris.
Ko ga prečka, Kras vzame kamen in ga zaluča. Teče za njim.*

STARA ČUMNA:

Brin!

Teče za njim, kot še nikoli ni tekel za kamnom.

STARA ČUMNA:

Brin!

*Teče, kot sta včasih tekla v dvoje. Teče sredi polja in jo išče.
Polje sončnic, mamino najljubše.*

STARA ČUMNA:

Ne išči, kjer ni iskati!

Teče, in ko priteče do gozda, ki bi mu lahko prišepnil, se ustavi.

STARA ČUMNA:

Vse, kar je, je zato, ker mora biti.

Kras zre v visoko ograjo.

KRAS

Utišali ste gozd!

STARA ČUMNA:

Poslušaj. Tu si zato, da ti pomagamo.

KRAS

Hišo ste ukradli in utišali gozd!

STARA ČUMNA:

Hiša še vedno je, le drugje.

Gozd govori, vendar je tujec.

KRAS

Ukradli ste me! Mamu ste skrili!

STARA ČUMNA:

Življenje niso skrivalnice.

Sedemsto osemindeset, sedemsto devetindeset-

STARA ČUMNA:

Trepetlika ni daleč.

KRAS

Sedemsto šestdeset, sedemsto enainšestdeset, sedemsto dvainšestdeset-

Če globoko vdihneš, začutiš isti zrak.

Sedemsto triinšestdeset-

Če se umiriš in prisluhneš kateri od Čumen, se ti lahko zgodi, da hodnik, po katerem se vračaš v sobo, zaživi drugače.

KRAS

Sedemsto štiriinšestdeset-

Vrata so tam namesto hiš.

V vsakih nekdo stanuje.

Takšni kot mama in Kras, le da imajo ti namesto zelišč, čajev in kaš majhne kamenčke, ki jih goltajo, ko jih kaj zmoti.

Ko se jih loti.

STARA ČUMNA:

Mogoče ti lahko najboljše razložim, če si predstavljaš, da je Čumnata sestrična Trepetlike.

Čumnata ima vrata namesto hiš, ker tisti, ki prebivajo tu, ne znajo skrbeti za hiše.

STARA ČUMNA:

Vi, ki ste vajeni živeti z drevesi, ste poslani mednje in vaša naloga je, da skrbite zanje.

Zgradi se vam hiše, vi pa nabirate zdravilne sorte, zato da je ljudem v Čumnati lažje.

Vi si stvari lajšate sami.

Mislili smo, da bo tudi mami to uspelo. Ko je prišla, smo želeli, da se rodiš tam.

gledala si me kot sončnica zre v jesen in s požirki prehitela moj objem
spomnim se da sem ti želel zakričati zakaj mi skuhaš čaj in greš

Molčeca
hiša

Brez sončnic, brez smole, pomlad
 Trepetlika v barvah mladih ciklam
 Se ne nasmiha. **Niti ne vabi k sebi.**

Vedno ko greš mimo trepetlike, listi
 zašumijo, zatrepčejo, odzdravijo in ti
 tako zažalijo srečno pot.

Tudi hiše samevajo.
 Tam stojim in jo gledam.
 Molčece nevjudna je.

Vi, ki ste vajeni živeti z drevesi, ste poslani mednje in vaša
 naloga je, da skrbite zanje. Vi si stvari lajšate sami.

Približam se. Rečem ji, da bi šel z njo.

Tudi hiše potrebujejo čas zase.

Ko hiša ostane brez oken in vrat, molči.

Vedno je pogumna beseda.

Sedemsto petinšestdeset, sedemsto šestinšestdeset-

Pozvonim na zvonec.

Želim si, da bi zazvonilo.

Zazvoni tam, kjer me ni.

Čumnata je sestrična Trepetlike.

Čutim zvonenje, slišim ga pa ne.

Skriva in skrbno varuje spomine.

Nočem biti sam. Vedno pogleda in vedno
 odide.

Vedno ne pride.

Vedno se izide.

Mogoče se ne.

O spomilih lahko vsak presoja le sam.

Soba, ki je bila sprva bela in nato rdeča.

Soba, ki sedaj ni niti bela niti rdeča.

Soba, ki je vijoličasta.

Soba, ki ima stene, ki so vijoličaste, in okna, ki so prav tako vijoličasta.

Okna, ki so prav tako vijoličasta, so nekoliko odkrita z zavesami, ki so vijoličaste.

Zavese, ki so vijoličaste, segajo do tal, ki so vijoličasta.

Na tleh, ki so vijoličasta, leži preproga, ki je vijoličasta.

Ob preprogi, ki je vijoličasta, na drugi strani od oken, ki so vijoličasta, in zaves, ki so vijoličaste, je postavljena postelja, ki je vijoličasta. Na postelji, ki je vijoličasta, rjuhe, ki so vijoličaste, in vzglavnik, ki je vijoličast.

Na preprogi, ki je vijoličasta, in med okni, ki so vijoličasta, ter posteljo, ki je vijoličasta, dva na novo postavljena vijoličasta naslanjača.

Na enega od vijoličastih naslanjačev se naslanja Kras.

Vijoličasto si mane roke in okuša oblake.

Bizon mu poda vijoličasto odejo.

Skriva in skrbno varuje spomine.

KRAS

Jih moram skriti?

O spomilih lahko vsak presoja le sam.

MOŽ Z LISO NA GLAVI:

Mislili smo, da bo tudi mami to uspelo. Ko je prišla, smo želeli, da se rodiš tam.

KRAS

Mami je uspelo.

MOŽ Z LISO NA GLAVI:

Odvisno, kako pogledaš na stvar.

KRAS

Kakor stvar pogleda mene.

MOŽ Z LISO NA GLAVI:

Strahopeten pa res nisi.

KRAS

Bi prišla pome, če bi se bal?

MOŽ Z LISO NA GLAVI:

Ne bi.

Mislim, da bi ji bilo še težje.

KRAS

Zakaj?

MOŽ Z LISO NA GLAVI:

Ker je takšna pač bila.

Krasa zaščemi lisa na glavi.

Popraska se po njej.

Mož se zagleda vanjo.

Kras se zagleda vanj, nato v liso na njegovi glavi.

Mož ima liso na enakem mestu kot Kras, le da je ta že nekoliko zbledela in redkejša.

KRAS

Mamo nosim.

MOŽ Z LISO NA GLAVI:

Mama ni imela lise.

KRAS

Ta lisa je mama.

MOŽ Z LISO NA GLAVI:

Ta svetla lisa si ti. In tudi ostali temnejši lasje.

KRAS

Želel bi si imeti vse svetle kot ona.

MOŽ Z LISO NA GLAVI:

Barvala se je.

Tvoja lisa je nekaj, na kar moraš biti ponosen.

KRAS

Ne vem.

Vsak človek ima v sebi nekaj svetlih in nekaj temnih lis.
Vse te lise tvorijo celoto in iz njih se punktualno izriše slika.
Slika človeka.

MOŽ Z LISO NA GLAVI:

Recimo, da je temno dobro in svetlo zlo.

KRAS

Vsi smo zlobni in vsi dobri.

MOŽ Z LISO NA GLAVI:

Odvisno, kdo.

Odvisno, kdaj.

KRAS

Odvisno, zakaj.

MOŽ Z LISO NA GLAVI:

Je tudi stvar preference.

KRAS

Dolgočasno bi bilo, če bi bili vsi enaki.

MOŽ Z LISO NA GLAVI:

Včasih imajo osebe, ki jih imaš rad, drugačen okus za lise kot ti.

KRAS

Mama se v mojo ni nikoli zazrla.

MOŽ Z LISO NA GLAVI:

Verjetno jo je že zdavnaj prezrla.

Mamo je lisa spominjala na neko drugo liso.
Opominjala jo je, da ti je ni nadela ona.

KRAS

Jo je vsaj poznala.

MOŽ Z LISO NA GLAVI:

Včasih se zgodi, da se moraš na pot odpraviti sam.

Mož Krasu ponudi borovničev sok in tri majhne kamenčke, ki se jih golta v Čumnatu.

MOŽ Z LISO NA GLAVI:

Vzemi.

KRAS

Mama ne mara teh zadev.

MOŽ Z LISO NA GLAVI:

Ni veliko.

KRAS

Čaj te ozdravi.

MOŽ Z LISO NA GLAVI:

Čaj te zadavi.

Čaj te zastrupi.

KRAS

Čaj trepetlikinih listov.

Sprejmi.
Ni veliko.

KRAS

To ni res.

Ni veliko, ampak sprejmi.
Vsak naslednjič malo več.

Kras pogoltne kamenčke.

KRAS

Čaj bi bilo treba politi, ko je bil še vroč.

Vsak naslednjič malo preč.

Solze in zaspanost

KRAS

Mene ni doma.

Zaspanost in solze

KRAS

Vedno sem doma.

Zaspanost in solze v obratnem sorazmerju

KRAS

Mame ni doma.

Vedno večja zaspanost, vedno manjše solze

KRAS

Vedno čakam mamo.

Vedno je pogumna beseda

KRAS

Čakam mamo.

Veliko pogumna zaspanost, malo pogumne solze

KRAS

Čakam.

Pogumna zaspanost, sramežljive solze

KRAS

Mamo.

Zaspanost brez solz

KRAS

Mama.

Zaspanost

Omama.

in zrem v sonce dovolj dolgo da mi sive lise ne povedo česa novega in plešem plešeš pleševa plešejo mi sive lise bele
mravlje in jasnost je zapletena

Zrem v sonce, dokler
ni sivo. Sive lise mi
meglijo pomladni dan.
Bolj, kot me slepi,
bolj mi je jasno.

Ko kamen
pripoveduje, se
grejem s svojimi.

Včasih kamen zaščiti
les in omehča, kar že
stoji.

Ko les pripoveduje,
so njegove misli tople.

Približam
se.

Rečem

ji,
da
bi
šel z njo.

Brez sončnic.

Peč je hladna
kot kamen in
dimnik ves sajast.

Vedno ne pride.

Tam stojim in jo gledam.

Nočem biti sam.

Mogoče se ne.

Vedno se izide.

Tisto, kar je včasih bila hiša in tisto, kar potem nekaj časa ni
bila.

Če vidim skozi hišo, potem ona vidi skozi me.

Vedno ko greš mimo trepetlike, listi zašumijo, zatrepčejo,
odzdravijo in ti tako zaželijo srečno pot.

Trepetlika v barvah kamoloma

Stene skozi katere se sliši prav vse in skozi katere zlahka

Se
ne
nasmihata.

Tam stojim in jo gledam.
Molčeče nevljudna je.
Vedno pogleda in vedno odide.
Vedno je pogumna beseda.

Kaj naj z vsemi spomini, če jih nimam s kom deliti?

Tisto ločeno na tanke stene.

Vidim kaščo, kjer je hranila vse dobro.

Vidim kaščo, izgleda zlobno.

Zazvoni za odtenek drugače.

Pozvonim na zvonec.

ugotoviš, kateri
želim si,
da
bi zazvonilo.

Ponavadi ni zvonilo v odtentkih,
koraki spadajo h katerim nogam.

Tisto kot velika površina zdrajsanega parketa sredi travnika
na robu gozda.

Presihajoča hiša

So stvari, ki jih moraš v življenju sprejeti in ne komplicirati.

Soba, ki je bila sprva bela in nato rdeča ter kasneje vijoličasta.

Soba, ki sedaj ni niti bela niti rdeča niti vijoličasta.

Soba, ki je modra.

Soba, ki ima stene, ki so modre, in okna, ki so prav tako modra.

Okna, ki so prav tako modra, so skoraj odkrita z zavesami, ki so modre.

Zavese, ki so modre, segajo do tal, ki so modra.

Na tleh, ki so modra, leži preproga, ki je modra.

Ob preprogi, ki je modra, na drugi strani od oken, ki so modra, in zaves, ki so modre, je postavljena postelja, ki je modra. Na postelji, ki je modra, rjuhe, ki so modre, in vzglavnik, ki je moder.

Ob oknu, ki je modro, stoji Kras.

Kras joče modre solze, ki imajo okus po deževnem asfaltu.

Ob drugem oknu, ki je modro, Bizon modro zaliva rože, ki so modre.

Bizon modro:

Mislim, da gre za pomoto.

Ob sončni slepoti nikoli ne okusiš deževnega asfalta.

Si že kdaj slišal, da bi dobil sončarico od prehudega naliva?

Kras joče še večje modre solze.

Prerastel jo boš.

In zrem v sonce dovolj dolgo, da mi sive lise ne povedo česa novega.

Resnica včasih boli, je pa še kako pomembna.

In kar naredi življenje pomembno, je lepo.

KRAS

Rad bi vedel, ali moje štetje zares šteje.

Korak za korakom,

kmalu se boš lahko ozrl nazaj.

STARA ČUMNA:

Zastrupila te je nalašč. Ni bila nesreča.

Če boš celo življenje le olupševal,

ti bo resnično steklo mimo.

Sedemsto sedemšestdeset, sedemsto osemšestdeset-

STARA ČUMNA:

Tvoja mama je zastrupila tebe in nato še sebe, Brin. Če boš ves čas verjel v to, da je mama narejena le iz dobrega, nikoli ne prideš do resnice.

Kmalu se boš lahko ozrl nazaj in se vprašal.

KRAS

Če je strupu potekel rok trajanja, ali potem postane bolj strupen ali to neha biti?

Ali slišiš rasti travo?

Bizon Krasa pospremi do vrat. Ali pa Kras spremlja Bizona. Skupaj gresta. Ali pa mogoče ne.

ko si enkrat rečeš da je bilo dovolj je velika nevarnost da se uresniči blatna ležiš na tleh in mravlje lezejo po tebi

Hiša selivka

Brez sončnic, brez smole, brez mladih ciklam, brez kamololoma

Ali slišiš rasti travo?

Na dražbo mi postavljaš vse, kar mi je še ostalo.

Kako umoriti smrt?

Vedno je pogumna beseda.

Molče očitaš.

Tam stojim in jo gledam.
Molčeče nevljudna je.

**Pozvonim na
zvonec.**

Želim si, da bi
zazvonilo.

**Zvoka zvonca ne
prepoznam.**

Vedno ko greš mimo trepetlike, listi zašumijo, zatrepečejo, odzdravijo in ti tako zaželijo srečno pot.

Trepetlika v barvah rastoče trave

Kako si to dopustila?

Kjer sem spal in si
postiljam.

Kjer si skuhala
mi čaj.

Kjer sem pil tvoj strupeni čaj.

Kjer sem te čakal.

Kjer si spila zadnji požirek.

Vedno

ne pride

Vedno

se izide.

Mogoče se ne.

Vedno

ne pride.

Kjer sem te želel
objeti.

Kako si to dopustila?

Kjer sem spal in si
postiljam.

Kjer si skuhala
mi čaj.

**Razdajaš spomine in jih
odvržeš.**

Vedno pogleda in vedno odide.

Vedno je pogumna beseda.

Moje življenje je na razstavi.

Približam se.

Rečem ji, da bi šel z njo.

Ali se ljudje prodajo, če se hiša izseli?

Ampak stvar je v tem, da niti jaz, če bi se lahko vrnil, ne bi več spadal tja.

Soba, ki je bila sprva bela, nato rdeča, kasneje vijoličasta ter še kasneje modra.

Soba, ki sedaj ni niti bela niti rdeča niti vijoličasta niti modra.

Ali pa je mogoče vse to in še kaj.

Najine korenine ostajajo in bodo zavedno prepletene.

Bolj zapleteno je, kot si človeški um lahko razloži.

Srce le objasni.

Soba s stenami in okni.

Okna so popolnoma odkrita z zavesami, segajočimi do tal.

Na tleh leži preproga.

Ob preprogi nasproti oken stoji postлана postelja.

Na postlani postelji kovček. Ne prevelik in ne premajhen.

Ob kovčku Kras. Ne prevelik in ne premajhen.

Zvonec je treba popraviti.

zdaj vem čemu štetje v neskončnost ker konca ni če ne končam konec je treba ustvariti konec ustvarja vsak po svoje
moj konec se ustvarja skupaj z začetkom

ZADNJIČ, mogoče prvič

Hiša kot prej, vendar drugačna.

Na novo preurejen prostor in pohištvo na novo postavljeno.

Nekdo pozvoni pri vratih.

Zvonec v prazni hiši odmeva.

sedel sem tam in čakal da se vrneš čaj je bil še vroč ko si šla prevroč za prepih ki je ostal za teboj pa je pihnilo enkrat
in treščilo dvakrat in mislim da so ti solze tekle preden se je vse zgodilo

769, 770-

rekla si naj počakam in čakal sem predolgo čaj se mi je medtem že shladil in spomnim se grenkobe v ustih ki je bila
tuja mešanica vstajanja in obstajanja premika in odmika

1789, 7790-

gledala si me kot sončnica zre v jesen in s požirki prehitela moj objem
spomnim se da sem ti želel zakričati zakaj mi skuhaš čaj in greš

27638, 39020-

spijem čaj požirek mi narekuje veter dokler se ne utiša in se ti prepusti ti se prepustiš jaz se prepustim in končno odmik

7283900-

in zrem v sonce dovolj dolgo da mi sive lise ne povedo česa novega in plešem plešeš pleševa plešejo mi sive lise bele
mravlje in jasnost je zapletena

209484993003030-

ko si enkrat rečeš da je bilo dovolj je velika nevarnost da se uresniči blatna ležiš na tleh in mravlje lezejo po tebi

5263488388393920020900810020029930202090-

preden si odšla si me nežno prijela za roko čutil sem vse kar mi je drago vso toplino in ljubezen v pregibu ene same
dlani v premiku prsta v krvi ki ti je tekla po žilah v intervalu moči stiska in v srčnem utripu ki je izdajal tako tebe kot tudi
mene prvič sem te čutil celo prvič in zadnjič sem te zares razumel

871087587082750827087081728701870870828270749707970802974-

zdaj vem čemu štetje v neskončnost ker konca ni če ne končam konec je treba ustvariti konec ustvarja vsak po svoje
moj konec se ustvarja skupaj z začetkom

Novi začetki napočijo takrat, ko je sprememba potrebna.
Ko se konec odloči končati, drevo preraste svojo zemljo in listje se posuši.
Konec ni slab, le tuj.
Nanj smo z drugačnimi obrazi, srečanji, časi in shranjenimi spomini pripravljeni.
Čeprav vemo, da prihaja in da je nekoč vse, kar je bilo, obstajalo, nas vedno znova preseneti.
Tako se konec in začetek snideta in njuno srečanje se imenuje
Sprememba.

ADEPT

Revija sodobnih gledaliških in filmskih ustvarjalcev

LETNIK X, številka 1, 2023/2024

ISSN: 2385-9164

Izdajatelj in založnik

UL AGRFT, zanj: red. prof. mag. Žanina Mirčevska, dekanja

Glavna in odgovorna urednica

Manca Lipoglavšek

Uredniški odbor

Nejka Jevšek, Ula Talija Pollak, Maruša Sirc, Jure Srdinšek

Mentor

doc. dr. Blaž Lukan

Kreativna zasnova in oblikovanje

Jure Brglez

Jezikovni pregled

Darja Markoja

Tisk

DEMAT d.o.o.

300 izvodov

Vse pravice pridržane.

X.1

